

★A★S★D★

Z OBSAHU 3. ČÍSLA

Svědomy – strážce nebo pán?

**Ezechiel – prorok, který
předváděl svá kázání**

**Výklad 23. Žalmu –
pokračování**

**Byla nalezena babylónská
pec ohnivá?**

**My a naše děti – Praxe
prověřuje teorii**

**Biblické dialogy – O Ježíši
Kristu**

Mysli radostně a žij zdravě

**Vy se ptáte –
my odpovídáme**

Biblické hádanky

75

ZNAMENÍ DOBY

„... a budeš požehnání.“

1 Moj 12, 2

Proč vlastně žiješ

Na tuto otázku můžeš různým způsobem odpovědět. Záleží, jaký máš životní cíl a v čem vidíš smysl života. Jedna z odpovědí může být vyjádřena jen pokrčením ramen. Ovšem i takoví lidé jsou, kteří nevědí, proč žijí.

Abrahámovi určil životní program sám Bůh, když mu přikázal: „Budeš požehnání.“ A je to nejenom program Abrahámův, ale i každého Ježíšova následovníka. Vždyť Kristus nám řekl: „Vy jste sůl země... vy jste světlo světa.“

Jsme opravdu ku požehnání těm, kteří žijí kolem nás? Jsme ku požehnání svým spoluobčím v domě, sousedům a známým v ulici nebo obci, spolupracovníkům v dílně nebo na poli, spolužákům a studentům ve škole?

Lukáš nám zanechal zprávu o ženě, která se jmenovala Tabita. Píše o ní, že „byla bohatá dobrými skutky“. (Skut 9, 36) Když zemřela, bylo mnoho těch, kteří pro ni hořce plakali, a proto ji Petr v Boží síle znovu přivedl k životu. Vždyť ji lidé tolik potřebovali. Kdybys dnes musel zemřít, co by lidé mohli říci nad tvým hrobem? Bylo by to více, než pouhé zjištění, že jsi žil?

Je pravda, že být jiným ku požehnání, není tak snadné. I Abrahám se to musel učit. Vždyť jednou mu Abimelech s hořkostí v srdci vytkl: „Proč jsi mi to učinil? Jednal jsi tak, jak jsi

jednat neměl.“ Naše situace je však snadnější, protože máme před sebou velký vzor. V bibli čteme, že Kristus „zanechal nám příklad, aby-chom následovali jeho šlépějí.“ (1 Petr 2, 21)

Každý, kdo chce být svým bližním ku požehnání, táže se Ježíše, jak to má činit. A On svým životním příkladem jasně odpovídá. V každé chvíli byl připraven ku pomoci. O lásce k bližním nejenom hovořil, ale lásku jim rozdával. A s láskou rozdával sám sebe.

Je jedna otázka, jež by nás měla denně znepokojovat. Otázka, v níž se skrývá životní program každého upřímného a opravdového křesťana: Co mám dnes pro své bližní vykonat, abych jim byl ku požehnání? Jakým způsobem mohu způsobit alespoň někomu radost?

Snad sis v minulosti postavil mnohá předsevzetí, jež se ti časem zbortila a dnes již jen šlapeš po jejich prachu. Snad se dokonce bojíš, stavět si nové cíle, protože se domníváš, že v sobě nemáš sílu, abys je dosáhl. Vzhop se však k novému předsevzetí, jež nemusí být nijak velké. Rozhodni se rozdávat alespoň úsměvy a poznáš, že každý darovaný úsměv obohatí i tebe. Rozdávej radost, abys v radosti bližních nacházel i radost svou. Buď požehnáním, aby Bůh mohl žehnat i tobě.

SVĚDOMÍ

strážce nebo pán?

JIRÍ DREJNAR

„Mám čisté svědomí, plnil jsem jen rozkaz svých představených,“ tak vypovídal před válečným tribunálem nacistický zločinec, který chladnokrevně posílal desetitisíce lidí na smrt.

„Nemám čisté svědomí, protože ji dlužím již dva měsíce odpověď na dopis,“ svěruje se žena své přítelkyni.

Kdy můžeme hovořit o čistém svědomí a kdy ne? Jaká je norma pro čisté svědomí? A vůbec — co je to svědomí?

Slovník jazyka českého říká, že „svědomí je vědomí nebo pocit mravní odpovědnosti za vlastní jednání.“ Jiný slovník uvádí, že „svědomí je schopnost rozlišovat mezi dobrým a zlým.“ Lze se spokojit s takovou odpovědí? Z hlediska slovníku je pochopitelně dostačující. Bereme-li však v úvahu široký okruh životní problematiky, a navíc, chceme-li věc posoudit pohledem křesťana, pak nelze odpověď vtěsnat do jediné věty.

Svědomí patří mezi nejméně pochoopené součásti lidské bytosti. Lidé o svědomí mnoho mluví, ale málo mu rozumějí. Vždyť je to také jeden z nejosložitějších „elementů“ duše člověka. V úvodních odstavcích jsme si ukázali na dvou kontrastních příkladech, jak svědomí může být „pružné“. A ve výčtu ukázek bychom mohli pokračovat. Jan Hus šel na hranici proto, že nemohl zradit svědomí. Jsem však přesvědčen, že mezi těmi, kteří ho odsoudili, byla většina mužů, jednajících podle svého nejlepšího svědomí. Martin Luther záutočil na středověkou církev, protože ho k tomu vybídlo svědomí. Ovšem i mezi španělskými inkvizitory a hitlerovci bychom našli ty, kteří podle svého svědomí vyhlazovali tisíce lidí, o nichž byli přesvědčeni, že jejich další existence je nežádoucí. Lze proto souhlasit s každým, kdo jedná podle svého „nejlepšího svědomí“?

Všude na světě se setkáme s lidmi, kteří mají na určité životní otázky svůj ustálený názor. Buď s nimi můžeme beze zbytku souhlasit, můžeme mít částečné výhrady, anebo máme zcela odlišný názor. Kdo však je oprávněn rozhodnout, zda mají druzí mylný názor a vy správný?

Někdo považuje za nesprávné, vyřizovat si při služební pochůzce v pracovní době i soukromé věci, vy v tom nevidíte nic zlého. Někdo si s čistým svědomím vyřídí v zaměstnání služeb-

ním telefonem delší soukromý mezinárodní rozhovor, zatímco vy to neděláte.

Svědomí je jako hodinky. Každému je zcela jasné, že spolehlivé jsou pouze ty hodiny, které jsou správně seřizeny a jejichž čas byl nastaven podle obecně uznávaného času. A právě tak i svědomí může být bezpečným vůdcem, jestliže je řízeno absolutní pravdou. Zde je ovšem háček celé věci. Každý člověk má svědomí. Jako se však lidé různí v povahách a názorech, tak se liší i v „hodnotě“ svědomí.

Můžeme užít přirovnání, že svědomí je jako učitel. Někdy nás pochválí, jindy varuje a někdy dokonce i napomíná nebo trestá. Co ovšem s takovým učitelem, jenž je špatným pedagogem? Jsou přece i takoví, kteří se neprávě nejlépe připravili pro svoji výchovatelskou dráhu. K tomu, aby se někdo stal učitelem, musí být veden a vyškolen. A stejně i svědomí musí být vedeno a pěstováno. Buďme vděční, že Bůh dal lidskému svědomí schopnost i příležitost vzdělávat se.

V bibli se píše na mnoha místech o svědomí. Apoštol Pavel hovoří o „dobrém svědomí“ a o „svědomí bez úrazu před Bohem“ (Skut 23, 1; 24, 16). Ve svém listě do Korintu píše o „svědomí mdlém“ (1 Kor 8, 7), Timoteovi se zmiňuje o „svědomí cejchovaném“ (1 Tim 4, 2), v dopise Titovi čteme o „svědomí poškvrněném“ (Tit 1, 15) a v epištole k Židům o „svědomí

očistěném“ (10, 22). Již z tohoto bohatého výčtu různých druhů svědomí je jasné, že svědomí samo o sobě nemůže být konečným kritériem v otázkách života nebo víry. Konečně, i tento letmý pohled do Písma potvrzuje skutečnost, že svědomí, jež není vedeno a usměrněno, nemůže být spolehlivým vůdcem.

Před svým obrácením kráčel Saul — farizeus — v tradicích svých otců a v náboženském vzdělání se mu mohl jen málokdo rovnat. Později sám o sobě řekl: „I já jsem se ovšem kdysi domníval, že musím podnikat všechno možné proti jménu Ježíše Nazorejského. A to jsem taky v Jeruzalémě dělal. Vyžádal jsem si plnou moc od velekněží, mnoho křesťanů jsem dal zavřít do žaláře a projevoval jsem souhlas s tím, když byli zabíjeni. A často jsem je po všech synagogách pokoušel trestáním přinutit k tomu, aby se Ježíšovi rouhali, a tak bez mezí jsem proti nim zuřil, že jsem je pronásledoval až i ve vzdálených městech.“ (Skut 26, 9–11)

Netrvalo však dlouho a přišla úžasná změna. To, co před tím považoval za zlé, prohlásil nyní za dobré. Těm, které dosud pronásledoval, nyní žehnal. Slova, jež mu dosud zněla jako kacířská, nazval nyní pravdou. Ježíše Krista, kterému před tím lál a jehož zavrhoval, začal nyní vyznávat. Je pochopitelné, že tisíce křesťanů hledělo nyní na Pavla s podezřením a ne-

důvěrou. Když se vrátil do Jeruzaléma, nechťeli s ním mnozí mít nic společného, protože byli přesvědčeni, že není možné, aby se tak zatvrděl odpůrce křesťanů mohl obrátit. O to vzácnější je ovšem Pavlův příklad. Jeho zkušenost je důkazem, že svědomí, zasažené Duchem svatým a Boží pravdou, může být zcela změněno. Z pronásledovatele víry — Saula — se stal Pavel — obhájce Ježíše Krista.

JAKÁ JE „ŠKOLA“ PRO VZDĚLÁNÍ SVĚDOMÍ?

Před pádem do hříchu nepotřebovali lidé žádné psané zákony a předpisy pro způsob života. Bůh stvořil člověka „k obrazu svému“ (1 Moj 1, 26. 27). „Jeho povaha byla v souladu s vůlí Boží... Jeho city byly čisté, jeho žádosti a vášně byly ovládány rozumem. Byl svatý a šťastný, že byl k obrazu Božímu, a byl plně poslušen vůle Boží... Bůh učinil člověka spravedlivým. Dal mu ušlechtilé povahové vlastnosti bez sklonu ke špatnosti. Obdařil ho vysokými rozumovými schopnostmi a poskytl mu nejsilnější pohutky k tomu, aby zůstal věren své oddanosti.“ (E. G. Whiteová: Patriarchové a proroci, str. 22, 25). Stvořitel vložil do lidského srdce čisté city, poslušnost Boží vůle, vysoké rozumové schopnosti a ušlechtilé povahové vlastnosti bez sklonu ke špatnosti. A takto dokonale „vyzbrojenému“ člověku oznámil své zákony a dal mu rady pro věčný a šťastný život. Tím bylo jeho svědomí správně seřizeno a nastaveno na Stvořitelem vydané a uznávané normy. Pak přišel ovšem pád do hříchu, při němž se zřetelně ukázala správná funkce ještě neotupeného svědomí. Pokud lidé byli nevinní a svatí, těšili se z každého společenství se Stvořitelem. Nyní však zděšené prchli a skryli se v nejhlubších skrýších zahrady. Zhřešili a svědomí promluvílo.

Po prvním hříchu však následovaly hříchy další a s každým novým hříchem se oslabovala mravní síla člověka. Každý další hřích otupoval citlivé svědomí, a čím dále byli lidé od bran ráje, tím méně rozlišovali zlo a dobro.

I když lidé zhřešili a měli za své viny zemřít, přece se Bůh rozhodl zachránit všechny, kteří se k němu obrátí a svých hříchů budou litovat. Proto musel pro „špatně jdoucí“ svědomí vydat nový „signál“, podle něhož by lidé své jednání usměrňovali. Tento signál zazněl ze Sinaje a nazýváme ho Desatero Božích přikázání. Bůh zde

na kamenných deskách připomenul zásady, jež prvním lidem vložil do srdce a které hřích utlumil.

Zde nutno připomenout slova apoštola Pavla, který dokazuje, že mezi zákonem Božím a svědomím je úzká souvislost: „Když totiž pohané, kteří zákon nemají, z přirozeného popudu dělají to, co zákon nařizuje, jsou sami sobě zákonem, ačkoliv zákon nemají. Tím jen ukazují, že obsah zákona mají vepsán ve svém srdci. O tom u nich vydává svědectví také jejich svědomí: úsudky, které se mezi sebou obviňují nebo obhajují.“ (Řím 2, 14. 15)

Tato Pavlova slova jsou ovšem jen připomínkou, že Bůh na počátku vložil svůj zákon do lidských srdcí. V žádném případě jim nelze rozumět v tom smyslu, že by až dosud bylo svědomí spolehlivým tlumočnickem Božího zákona. Tak tomu ani sám Pavel nevěřil. Citujeme zde slova prof. Dobiáše, který říká, že „svědomí nemůže být tou nejvyšší instancí, kterou má člověk ve svém mravním rozhodování poslechnout. Touto instancí je jen Boží přikázání, které milostivě zjevuje nám Boží vůli. Svědomí nemůže být nejvyšším zákonodárcem, protože bylo stvořeno jako naše tělo, duše a duch, a není proto mravním suverénem. Svědomí je Božím darem, citlivým orgánem mravního života, ale hřích mate i svědomí, takže není spolehlivým rádcem.“ (Úvod do soc. teologie, str. 89)

Dalším božským zásahem pro usměrnění svědomí člověka byl příchod Ježíše Krista na tento svět. Jako Boží Syn, sám o sobě prohlásil: „Já jsem přišel na svět jako světlo, aby nikdo, kdo ve mne věří, nezůstal ve tmě.“ (Jan 12, 46) Při výslechu před Pilátem řekl: „Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě.“ (Jan 18, 37) A třetí Janovo svědectví, které uvedeme, jedinečným způsobem potvrzuje, že záměr Ježíšova příchodu byl také v tom, aby naše svědomí obrátil k Bohu: „Víme však, že Syn Boží přišel a dal nám myšlenkovou schopnost poznávat pravého Boha. My jsme v tom pravém skrze jeho Syna Ježíše Krista.“ (1 Jan 5, 20 — Žilka)

Za nejmnocnější zásah pro usměrnění lidského svědomí lze ovšem považovat působení Ducha svatého. Vždyť sám Pán Ježíš o něm prohlásil, že když vstoupí do lidských srdcí, usměrní jejich svědomí: „Prospěje vám,

abych odešel,“ řekl Kristus. „Když neodejdu, Přimlůvce (Duch svatý — pozn. aut.) k vám nepříjde. Odejdu-li, pošlu ho k vám. A on až přijde, ukáže světu v čem je hřích, spravedlnost a soud.“ (Jan 16, 7. 8)

Dovolíme-li, aby naše svědomí bylo usměrněno a ovlivněno těmito božskými činiteli, pak budeme připraveni úspěšně řešit každou životní situaci.

V bibli máme zprávu, jak před dvěma tisíci roky učinil jeden zkušený a v životě zběhlý muž vážné rozhodnutí. Bezpochyby to bylo rozhodnutí, jež prýštilo z upřímného srdce a nejlepšího svědomí. Onen muž slíbil Pánu Ježíši, že nemůže nastat žádná okolnost v jeho životě, v níž by ho opustil. Ježíš však na něj soucitně pohlédl a řekl: „Pravím ti, Petře, ještě se ani kohout dnes neozve, a ty už třikrát zapřeš, že mne znáš.“ (Luk 22, 34) Než uplynulo několik málo hodin, ocitl se Petr v ohni pokušení. Zapřel, že zná Pána... jednou... dvakrát... a potřetí se dokonce zapřisahal. V zápětí však uslyšel hlas kohouta a výčitky svědomí zasáhly jeho nitro.

Jak šťastná a rozhodná chvíle to pro Petra byla. V evangeliu je popsána kratičkou větou, a přece se v ní tak mnoho skrývá: „Vyšel ven a hořce se rozplakal.“ (Luk 22, 62) To byla chvíle, jež poznamenala celý jeho další život. Ze slabého a zapírajícího rybáře se stal mocný a věhlasný kazatel Ježíše Krista.

Obrácení je rozhodný okamžik v životě člověka. Tázete se, jak k němu dochází? Slovo Boží a Duch svatý zasáhnou svědomí, které se v tom okamžiku stane strážným srdce a ukazuje cestu, po níž je třeba kráčet.

Nikdy nevěřme a nenaslouchejme svému svědomí, jestliže není správně seřizeno. Otupené svědomí může někoho držet ve vědomí, že jde Boží cestou, zatímco ve skutečnosti je služebníkem hříchu a zlého. Jenom svědomí, které je usměrněno Božím slovem, ovládáno božskou pravdou, kontrolováno Kristem a ovlivněno Duchem svatým, nás může spolehlivě vést úzkou cestou, jež směřuje k věčnému Božímu městu.

Když se anglický král Richard I. vracel ze svého třetího křížáckého tažení, byl zajat a uvězněn v jednom tyrolském hradu. Nikdo ovšem nevěděl, ve kterém. Jeho pěvec Blondel se rozhodl, že svého pána najde. Vydal se proto od hradu ke hradu, u každého se

SPATNÉ SVĚDOMÍ JE NEDOSLYCHAVE. (Domaning)

SVOBODA SVĚDOMÍ — TO JE SICE KRÁSNE SLOVO, ALE HROZNÁ VĚC.
SVOBODA SVĚDOMÍ — TO JE ASI STEJNÝ NESMYSL, JAKO SVOBODA OD VŠECH ZÁKONŮ.

(Stolz)

SVĚDOMÍ, TO JE BOŽÍ ANDEL,
JENŽ DRŽÍ STRÁŽ U BRÁNY
NAŠEHO SRDCE.

ČISTÉ SVĚDOMÍ SE VYSMÍVA VÝMYSLŮM UTRHAČŮ.

(Ovidius)

POCHVALA CHVÁLÍČÍCH NEUZDRAVÍ
SPATNÉ SVĚDOMÍ A HANĚNÍ HANÍČÍCH
NEZRANÍ DOBRÉ SVĚDOMÍ.

(Augustin)

MRTVÉ SVĚDOMÍ JE DALEKO HORSÍ
NEŽ MRTVÉ TĚLO.

(Fr. Foerster)

zastavil a zpíval píseň, kterou sám král Richard složil. Po mnoho týdnů tak putoval a zpíval. Již se mu zdálo, že všechno jeho úsilí je marné, až jednoho dne jeho píseň dostala ozvěnu. Před hradem dozpíval verš a z malého hradního okénka se ozvala stejná melodie, tentokrát zpívaná samotným králem Richardem. Tak se stalo, že mohl být později osvobozen a směl se vrátit do Anglie.

Hluboko v srdci každého člověka leží svědomí. Může být utlumeno a osvíceno jen nepatrným paprskem pravdy. Stačí však, aby se k němu donesly jemné tóny nebeské hudby a svědomí se probouzí a v odpověď může nechat

zaznít tu nejkrásnější ozvěnu. Každý, kdo na Boží volání odpoví, může být vysvobozen z „hradního vězení“ hříchu a přiveden k Božímu trůnu.

Setkání s Kristem je počátkem všeho. Odevzdání se jemu, to je zázrak, který se nazývá obrácení. Při něm dochází k vyznání všech hříchů a skutečné lítosti nad nimi. A protože je to setkání s Kristem, který se za nás obětoval, jeho krev „očistí naše svědomí od mrtvých skutků, abychom mohli sloužit Bohu živému!“ (Žid 9, 14)

Před několika roky jsem cosi opravoval na svém autu. Po celou dobu mne zvědavě pozoroval asi dvanáctiletý chlapec. Když jsem opravu dokon-

čil, chtěl jsem vůz vyzkoušet a projet. Protože onen chlapec u mne ještě stál, nabídl jsem mu, zda se nechce se mnou svézt.

„Rád bych, ale nemohu. Tatínek si to nepřeje, abych s někým cizím jezdil.“

„Tak to tatínkovi neříkej,“ poradil jsem mu.

„I když bych mu to neřekl, tak bych to já věděl,“ odpověděl chlapec, „a večer, až tatínek přijde, nemohl bych se mu podívat do očí.“

Jak je to s tebou, milý čtenáři? Kdyby měl dnes přijít tvůj nebeský Otec, mohl by ses mu s čistým svědomím podívat do očí?

POSELSTVÍ STAROZÁKONNÍCH PROROKŮ

3

EZECHIEL - prorok, který předváděl svá kázání

„Ezechieli, co to děláš se svými vlasy?“
„Stříhám si je a některé z nich pak rozsekávám, jiné pálím a ostatní rozhazuji kolem sebe.“ (Ezech 5, 1–4)

„A proč to děláš?“

„To vám vysvětlím později.“

„A jaký smysl má to, co jsi zde udělal na té cihle? Vždyť je to model Jeruzaléma! Zde jsou dokonce i opevnění a malí vojáčky. Co to všechno znamená?“

„Předvádím vám zde válku.“

„A co to s tebou je? Už tolik dní tu ležíš na levém boku. Jak dlouho tu chceš ještě takto být?“

„Tři sta devadesát dní.“ (verš 5)

„Tři sta devadesát dní? Vždyť si tím způsobíš bolest. Proč se také neobrátiš na druhý bok?“

„Však já se potom obrátím a budu na druhé straně ležet čtyřicet dní.“

„Ty jsi ale podivný chlapík!“

„A proč tu probouráváš tu zeď? Takovou díru do ní děláš...“ (12, 5)

„Budu se stěhovat.“

„Stěhovat? A touto dírou? Vždyť si umažeš šaty a poškodíš nábytek, když s tím polezeš dírou. Proč nechceš jít městskou bránou? Vždyť by to bylo mnohem pohodlnější a snazší.“

„To máte pravdu, ale já jsem kazatel a všechno co činím, patří k mému kázání.“

Jaká to podivná kázání!

DUCHEM ZMOCNĚNÝ POSEL

Rozhovor, který jsme právě přečetli, nám skýtá letmý pohled do života poněkud zvláštního a svým způsobem jedinečného biblického muže. V roce 597 př. Kr. byl odveden do babylónského zajetí. Tam ho jako kněze v zateckém táboře povolal Bůh k prorocké službě. Měl přinést poselství sklíčenému a nešťastnému národu, který trpěl za své odvrácení se od živého Boha. (1, 1–3)

Ezechiel však netlumočil své poselství jen obyčejným a tradičním způsobem. Zatvrzelému národu bylo potřeba předložit Boží výstrahy nevšedně a dramaticky. Jedině tak bylo možné zasáhnout je v jejich lenivosti, lhostejnosti a letargii. Proto Ezechiel zaútočil nejenom na jejich sluch, ale i na zrak a ve svém projevu šel tak daleko, že ho mnozí mohli považovat za směšného a podivinského muže. Jemu to ovšem nevadilo. Hlavní bylo, že probudil zájem posluchačů.

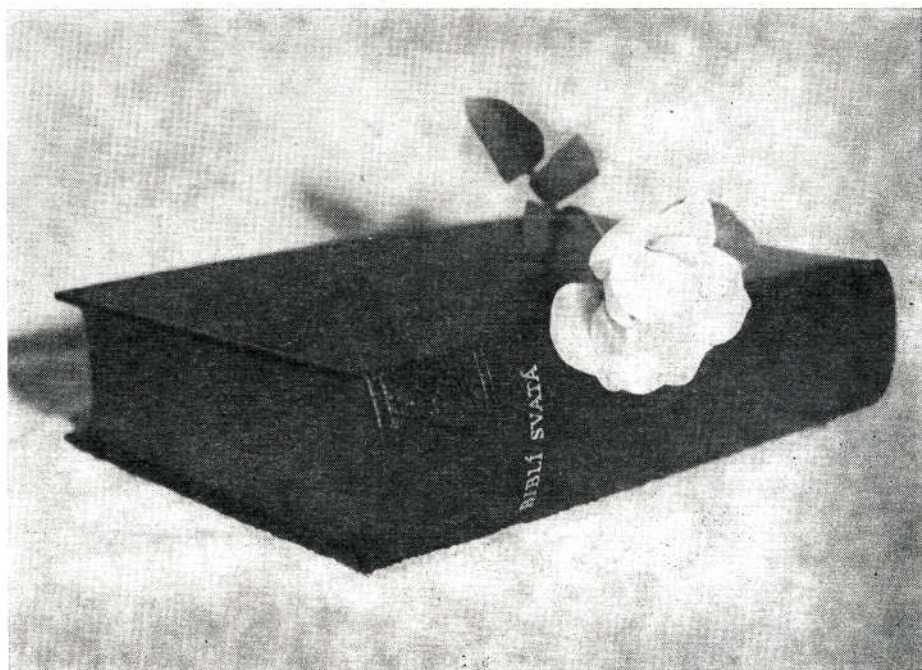
Tak například, když chtěl ukázat, jak zhoubné a pustošivé následky při-

náší válka, vzal břitvu, oholil si vousy a odřezal všechny vlasy a učinil s nimi potom to, co jsme již výše vzpomínali. (5, 1–4) A aby znázornil, s jakými pocity budou lidé jíst chléb v zajetí a při obležení, musel si péci chléb na ohni, ve kterém spaloval odporné věci. (4, 12, 13)

Ezechiel však nebyl jen vynikajícím dramatikem a schopným předváděčem Božího poselství. Dovedl cítit s těmi, kteří příšlymi tresty byli postiženi. Často ho vidáme nejprve jako muže, který mocně volá, burcuje a křičí, ale když se jeho prorockství stává skutečností, je hluboce dojat, padá tvář k zemi a pohnutě pláče a naříká. (Čti 9, 8; 11, 13; 12, 18; 21, 6)

O Ezechielovi ovšem víme, že nejenom přihlížel jako divák tragédii jiných, ale že musel sám trpkými zkušenostmi a neštěstími procházet. A všechnu tu tíhu problémů musel nést statečně, i když to pro něj byly často svízelné situace.

„Odejmu ti žádost očí tvých,“ řekl Bůh Ezechielovi. „Zemře ti manželka. Ty však neplač, nenaříkej a slzy neroň.“

Nedej na sobě znáti zármutek.“ (24, 15–17)

Nevyhýbavá a pevná odpověď na tento Boží požadavek nám v Písmu po tisíciletích připomíná, že zde žil velký muž víry, jehož jméno bylo Ezechiél, což znamená „Bůh posiluje“. Jeho odpověď na velké neštěstí, jež se v jeho životě objevilo, byla jednoduchá a srozumitelná: „I učinil jsem..., jakž mi rozkázáno bylo.“ (24, 18)

Ezechiél používal pozoruhodné – a někdy i ohromující a burcující ilustrace, nikdy však pro pouhý efekt. Nezapomeňme, že byl zajatcem v cizí zemi a žil obklopen tisíci těmi, kteří byli ve stejné situaci. Lidé kolem něho si kladli mnohé zmatené otázky a Ezechiél na ně měl odpovídat.

„Ezechieli, proč se nám všechno toto přihodilo? Naši otcové nám vyprávěli, že nebeský Otec nás miluje, ale ono to jistě tak není. Myslíš, že o nás nějak dbá? Bůh musí být jistě velmi hněvivý. Proč na nás tyto zlé věci přišly?“

Namísto dlouhého vysvětlování, vypráví Ezechiél podobenství o marnotratné dceři. (16. kap.)

Pán Ježíš použil podobenství o marnotratném synu, Ezechiél hovoří o dívce.

Jako nežádoucí novorozeně, byla odvržena a pohozena na pole, kde měla zahynout. Pán ji však uviděl, slitoval se nad ní a vzal ji do své péče. Láskyplně se o ni staral a když vyrostla v krásnou mladou ženu, slíbil jí přísahou svoji věrnost a lásku. Zavázal se, že ji bude odívat těmi nejlepšími rouchy a ozdobami – náramky a náušnicemi, zlatem, stříbrem a hedvábím. Svůj slib i věrně splnil, takže se daleko rozšířila pověst o její kráse (16, 1–14) Netrvalo však dlouho a ona si začala na své kráse zakládat. Nezůstala ovšem jenom při své pýše, ale šla dále. A tak

se dočítáme smutnou zprávu: „Vzavši z roucha svého, nadělala sobě výsosti rozličných barev a páchala smilství, ...jemuž, podobné nikdy nepřijde, aniž kdy potom bude.“ (verš 16)

Ezechiél pokračuje dále a dokresluje její pád. Své děti obětovala cizím bohům (v. 20), udržovala nedovolené vztahy s egyptskými a klesla tak hluboko, že se za ni styděly i dcery fílištinské (v. 26, 27).

Co s ní měl její dobrý muž učinit? Ezechiél píše, že Pán dovolil, aby sklízela ovoce svého zlého jednání. Nijak nezabránil jejím milovníkům, aby přišli a svlékli jí její krásná roucha, sebrali ozdoby, spálili její domy a vykonali „na ní své soudy“ (v. 39–41).

Nezapomeňme ovšem, že zničení a zpusťování nejsou nikdy poslední slova v Božím slovníku. I když se vzdálila od svého Pána a pohrdla jeho láskou a milostí, přece ji nezavrhl. Ezechiél věrně zaznamenává slova jeho závěrečného vyznání: „A však rozpomenou se na smlouvu svou s tebou ve dnech mladosti tvé, potvrdím, pravím, tobě smlouvu věčnou... A tak utvrdím smlouvu svou s tebou, i zviš, že já jsem Hospodin, abys se rozpomenula a styděla, a nemohla více úst otevřít pro hanbu svou, když tě očistím ode všeho, což jsi činila, praví Panovník Hospodin.“ (16, 60–63)

Toto podobenství nám výstižně přibližuje dějiny Izraele. Začíná jeho ranými počátky, pokračuje přes zlatý věk Davidova a Šalomounova panování, výstižně charakterizuje údobí úpadku, asyrské a babylónské zajetí, a nakonec připomíná zaslíbení o Boží lásce, která se projeví ve vysvobození a navrácení ze zajetí. Prorok výrazně připomíná, že museli nutně dojít k současnému utrpení a do zajetí, protože si zvolili špatné cesty, které je

jinam nemohly přivést. Ezechiél je však mužem neochvějné naděje a on vlévá tohoto ducha i do srdcí svých posluchačů. Jako Boží prorok si je vědomý toho, že nestačí pouze těšit; to by byla planá naděje. Je bezpodmínečně nutné poznat Pána a obrátit se cele k němu. A to je také základní tón celé jeho zvěsti.

POZNÁNÍ PÁNA

Ezechiél dobře pozoroval, že mnozí z jeho národa smutně říkali: „Jak my ubozí a ušlápnutí zajatci máme poznat Pána, když On se od nás odvrátil a nechal nás osudu? Už nemá vůbec smysl, abychom na něj spoléhali. Bůh se už nebude zabývat našimi problémy. Bůh je pro nás mrtev!“ A protože dobře vycítil toto smýšlení svých vrstevníků, rozhodl se zaměřit všechno své snažení a úsilí k jednomu cíli: Bůh musí být poznán.

Asi šedesátkrát se setkáváme v jeho knize s výrazy, které mají asi tento smysl: „Poznají, že já jsem Hospodin.“

A není bez zajímavosti sledovat, kdo všechno má Boha poznat: Národ Izraelský především (6, 7), dále pak Filištinští (25, 15), Moábsí (25, 11), Egypťští (29, 6) a „všelike tělo“ (21, 5). Bůh Ezechiélův je Bohem všech lidí a národů.

Jakým způsobem ovšem mají být lidé přivedeni k poznání Boha? My se dnes domníváme, že jediný způsob, jak lze Boha lidem představit, je v bohoslužbách, kázáních a čtení bible. Ezechiél však hovoří o tom, že lidé poznají Boha, když spatří jeho skutky. A jaké to skutky jsou?

Ezechiél předpovídá pád Izraele a v souvislosti s tím připomíná Boží slova: „Aj..., já uvedu na vás meč, a zkazím výsosti vaše, ... rozptýlím kosti vaše okolo oltářů vašich, ... města zpusťována budou... a zvíte, že já jsem Hospodin.“ (6, 3–7)

Hovoří o falešných prorocích a dodává: „Nebo bude ruka má proti prorokům, kteříž vídají marnost a hádají lež... I zvíte, že já jsem Panovník Hospodin.“ (13, 9)

„Přijde bída... vypustím hněv... A tak zvíte, že já jsem Hospodin.“ (7, 5, 8, 9)

Smrt egyptských prvorozených a další rány, to byla cesta k poznání Boha. (20, 26)

Obrací se k Ammonitským (25, 7), Moábským (v. 11), Filištinským (v. 17), k obyvatelům Týru (26, 6), nad všemi vynáší Boží soudy a vždy rozhodně dodává: „Poznají, že já jsem Hospodin.“

Ezechiél ve skutečnosti připomíná, že Bůh váží všechny lidské skutky, a proto také v životě neexistuje náhoda nebo osud. Je zde Boží zákon setby a žně.

Ezechiél ovšem nepomíjí ani další podstatné Boží poselství: „Člověče, ne-

zapomeň na svoji osobní odpovědnost, kterou za sebe neseš! Ať tě nezmalo-myslnují hříchy otců; ale nespolehej se ani na spravedlnost svých synů.“

„Ale říkáte: Jak by to bylo? Zdaž nenese syn nepravosti otcovy? Když syn činí soud a spravedlnost, všech ustanovení mých ostříhá a činí je, jistě žet živ bude. Duše, která hřeší, ta umře. Syn neponese nepravosti otcovy, aniž otec ponese nepravosti synovy.“ (18, 19, 20)

Ani hříchy minulosti tě nemusí znepokojovat, jestliže jsi je vyznal a opustil: „Pakli by se bezbožný odvrátil ode všech hříchů svých, kteréž činil, a ostříhal by všech ustanovení mých, a činil by soud a spravedlnost, jistě živ bude a neumře. Žádná přestoupení jeho, jichž se dopustil, nebudou jemu připomínána.“ (18, 21, 22)

I když Ezechiel často opakuje, že v soudech a trestech lidé poznají Boha, přece dává jasně a přesvědčivě najevo, že Pán není jen trestající, ale i milující a žehnající Otec. Prorok nehovoří jen o vyhnání a zajetí, ale

i o návratu do země, z níž byli vyhnáni: „Takto praví Panovník Hospodin: Když shromáždím dům Izraelský z národů, mezi něž rozptýleni jsou, a posvěcen budu v nich před očima pohanů, a bydliti budou v zemi své, kterouž jsem byl dal služebníku svému Jákobovi: Tehdy bydliti budou v ní bezpečně, a nastavějí domů, a štipí vinnice, ... když vykonám soudy, při všech zhoubcích jejich vůkol nich, i zvědí, že já jsem Hospodin Bůh jejich.“ (28, 25, 26)

Je to vůbec možné, že ta zatvřelá, nevěrná a marnotratná dcera se znovu obrátí ke svému Pánu?

Ezechiel připomíná, že se to stane jedině proto, že Bůh nepřestal svůj lid milovat. Po všech vykonaných trestech nevěrnou „dcerku Sionskou“ vytáhne z bahna a špíny a znovu ji obleče v ozdobná roucha. „A dám vám srdce nové, a ducha nového dám do vnitřností vašich, dám vám srdce masité. Ducha svého, pravím, dám do vnitřností vašich, a učiním, abyste v ustanoveních mých chodili, a soudů

mých ostříhali a činili je ... I rozpo-meňte se na zlé cesty vaše a na skutky vaše nedobré, tak že sami se býti hodné ošklivosti uznáte pro nepravosti vaše a pro ohavnosti vaše.“ (36, 26, 27, 31)

Milý čtenáři, nemyslíš, že Ezechiel má co říci i nám, křesťanům dvacátého století? Boží měřítka, jimiž hodnotí svůj lid, jsou stále stejná. A také cíle zlých a hříšných cest se nezměnily. Boží zákony setby a žně platí i dnes. Proto pohrnutí Boží láskou tě přivede do „obklíčení a zajetí nepřítelů spasení“.

A jestli jsi se vzdálil svému Pánu, pak nezapomeň, že i tobě připomíná Ezechiel Boží lásku, která se nikdy nemění. Proto i dnešní věřící si mohou přivlastňovat zaslíbení, které před tisíciletími tlumočil velký Boží muž, jehož jméno bylo Ezechiel: „Nadto učiním s nimi smlouvu pokoje; smlouva věčná bude s nimi ... Bude i příbytek můj mezi nimi, a budu jejich Bohem, a oni budou lidem mým.“ (37, 26, 27) -dr-

VÝKLAD DVACÁTÉHO ČETÍHO ŽALMU

DUŠI MOU OBČERSTVUJE - VODÍ MNE PO STEZKÁCH SPRAVEDLNOSTI PRO JMÉNO SVÉ

Přes všechnu krásu, jež se kolem nás rozprostírá, přes značnou odolnost naší osobnosti a obdivuhodnou duševní vybavenost, se kterou zdoláváme četná životní dobrodružství, zachází s námi život čas od času dosti drsně. Mezi mnohými klidnými dny, jež normálně přicházejí a odcházejí, objeví se chvíle, kdy pocítíme duševní vyčerpání a zdá se nám, že jsme neschopni čelit požadavkům dne.

Nikdy bychom neměli zapomenout, že třináctý žalm je vítěznou modlitbou, jež se zrodila v srdci člověka, který poznal, co to znamená být u konce s odvahou a trpělivostí, a jenž byl nucen postavit se proti nepřátelům, kteří ho přemáhali.

Těžko bychom dnes našli civilizovanou zemi, aniž by v ní nebyly nemocnice nebo ústavy naplněné psychopatickými pacienty. Dvacáté století je století shonu a stálého tempa, což se nutně odráží ve zvýšeném výskytu nervových onemocnění a poruch. Vlastní chorobné nervové stavy nejsou snad ničím novým. Rozdíl mezi dobou starozákonní a naším stoletím je především v tom, že dnes je jejich výskyt mnohem hojnější než tenkrát, a potom i v tom, že v současné době pro ně po-

užíváme jiná označení. Čemu dnešní lékaři říkají „uzdravení narušené osobnosti“, nebo kde hovoří o „obnovení citové vyváženosti“, to vyjádřil žalmista zcela prostě: „Duši mou občerstvuje.“

Současná věda s absolutní jistotou prohlašuje, že jako existují nemoci těla, právě tak existují i nemoci ducha a mysli. Lékaři také zcela otevřeně připouštějí, že se vyskytují případy, kdy léčení těla musí předcházet léčení mysli. Je dokonce mnoho pacientů, u kterých není naděje na uzdravení, dokud se u nich neprovede léčení mysli. Když dnes lékaři určují diagnózu, používají k tomu odborné výrazy a současný vědecký slovník. V podstatě však mají na mysli totéž, co žalmista, když napsal: „Duši mou občerstvuje.“

Myšlenky, které do podvědomí ukládáme, jsou pro naše duševní zdraví právě tak důležité, jako je pokrm pro tělesnou svěžest. Jako je nemožné uchovat si tělesnou zdatnost při každodenním užívání jedů a škodlivin, tak je nemožné uchovat si odvalu, smělost a svěží mysl, jestliže svoji duši živíme strachem a úzkostí.

Studujeme-li v bibli Davidův život, pak poznáváme, že byl poznamenán

předivným vzestupem a rozvojem duchovní síly. Nebylo tomu proto, že by novou energii dostával nějakým zvláštním způsobem. On prostě přemýšlel o svém Pánu jako o pastýři, který se stará o jeho potřeby, který jej předchází, aby ho ochránil před každým nebezpečím a který zná bohaté pastviny, k nimž ho každý den vodí. Měl denní tiché společenství s těmito velkými myšlenkami o Bohu, a to ho činilo klidným, vyrovnaným a dávalo mu plnou jistotu. Velká část jeho nové životní síly přicházela jako důsledek takového přemýšlení. Ve chvílích, kdy pocítil, že jeho mysl je zneklidněna a jeho duše rozrušena, začal uvažovat o Pánu jako o svém pastýři a klid i duševní rovnováha se předivným způsobem navrátily.

Kdykoli chtěl Pán Ježíš někoho uzdravit, kladl důraz na víru. Činil to proto, že věděl, jak velkou moc víra má. Čím jsou pro tělo sluneční paprsky, tím jsou pro zdraví ducha správné myšlenky. Upřeme-li svoji mysl k velkým a vznešeným myšlenkám, má to pro ducha stejný význam, jako když vystavíme tělo léčivým paprskům. Necháť-li ve chvíli úzkosti proniknout myšlenku, že Pán je mým pastýřem, přinese mi to nepopsatelné občerstvení.

Na našich duševních schopnostech se nejlépe odráží, s jakou poctivostí uvažujeme o Bohu. Jestliže naše myšlení o Bohu oživuje naději, obnovuje odvalu, uzdravuje svědomí, zušlechťuje naši mluvu, rozšiřuje obzor, posiluje vůli, zjemňuje ducha, očisťuje mysl a zvětšuje věrnost ke svatým věcem, pak naše uvažování je správné.

Uvažujeme-li však o Bohu a přesto naše myšlenky vlévají do srdce strach,

zvětšují hořkost, způsobují nevoli, podněcují předsudky, drásají mysl, zdršťují naši řeč, zužují obzor, upoutávají náš zrak na utrpení, zaněcují v nás ducha samolibosti, činí nás necitelnými ke svědomí, poznamenávají naše tváře vráskami starostí a vlévají jed do vztahu k našim bližním, pak si můžeme být jisti, že naše uvažování o Bohu je nesprávné a převrácené.

Mnozí lidé se domnívají, že víra připravuje člověka pouze na poslední věci života. To je však zvrácený názor. Věřící člověk se nemá připravovat pouze na to, jak se postaví smrti tváří v tvář, ale musí se bez bázně postavit i k životu. Ve vžitých představách je věřící člověk viděn pouze jako ten, který něčemu věří. Žalmista však hovoří o duchovním vyvrcholení — o obcerstvení duši. Mezi těmito dvěma pojety náboženství je velký rozdíl. Kdyby křesťané v minulosti výrazněji ukázali světu, že náboženství oživuje duši, vrací důvěru do života i duševní rovnováhu a dodává potřebnou životní energii, pak by břemeno evangelizace bylo tím nelehčím úkonem na světě.

Dávny žalmista i pozdější křesťan nacházejí cestu, jež vede z úzkosti a sevření ducha. Žalmista prostým a jednoduchým způsobem oznámil svým současníkům: „Duši mou obcerstvuje.“ A křesťan opakuje velká Ježíšova slova: „Já jsem ta cesta.“

V obou případech jde však o stejný přístup. Ježíš i David šli po cestě důvěry. Oba věřili Bohu, který je větší,

než jakákoli bolest, a silnější, než jakákoli nesnáz, jež může člověka potkat. Oba věřili, že Bůh je jejich osobním přítelem, k němuž mohou volat v hodině soužení. Protože oba — David i Ježíš — správně smýšlejí o Bohu, člověku, povinnostech, životě, bližních a osudu, proto oba vlastní moc, se kterou mohou jít vstříc každé životní situaci.

Bez znalosti jakýchkoli vědeckých principů, ale s uvedenou zkušeností, říká žalmista na jiném místě: „Pozdvihují oči svých k horám, odkudž by mi přišla pomoc. Pomoc má jest od Hospodina.“ (Žalm 121, 1. 2)

A apoštol Pavel, který má stejný názor na tuto zkušenost, říká: „... uvažujte o všem, co je pravdivé, co čestné, co spravedlivé, co čisté, co milé, co slyne dobrou pověstí, o všem, co se jmenuje ctnost anebo zásluha... Pak Bůh pokoje bude s vámi.“ (Fil 4, 8. 9)

Prvním předpokladem úspěšné modlitby je vědomí z přesvědčení, že Bůh se nachází v těsné blízkosti. Jako dobrý pastýř, jenž nikdy neopouští své ovce, je v každé chvíli tak blízko, aby vyslyšel i náš nejslabší hlas. A toto vědomí obcerstvuje duši.

Jestliže je Bůh tak blízko, že duše přímo cítí a blahodárně prožívá jeho uklidňující a obcerstvující moc, pak není možné, aby se nezajímal, jakou cestou člověk jde. Proto žalmista nehovoří jen o obcerstvení duše, ale spolu s tímto zjištěním vyznává: „Duši mou obcerstvuje, vodí mne po stez-

kách spravedlnosti pro jméno své.“

Jinak to ani nemůže být! Bůh je spravedlivý, a jako takový nemůže vést jinak, než cestou spravedlnosti. Tuto skutečnost David dotvrzuje dovětkem, že to všechno činí Bůh „pro jméno své“.

David dobře znal skutečnost, kterou později jeho syn Šalomoun popsal v knize Kazatele: „Není zajisté člověka spravedlivého na zemi, kterýž by činil dobře a nehřešil.“ (7, 20) Dobře věděl, že v člověku není síly, aby sám krácel po cestě spravedlnosti. Ve třicetém žalmu však vyznává, že o této síle ví. Není sice v člověku, ale je mu k dispozici.

Jako dobrý pastýř přímo žárlivě chrání své dobré jméno tím, že dovedné a svědomité vodí své stádo po těch nejlepších cestách, tak i Bůh stráží své dobré jméno, a proto vodí své ovečky „po stezkách spravedlnosti“.

Nesmíme ovšem zapomenout, že „stezky spravedlnosti“ nejsou vždy široké silnice, lemované růžemi a krásnými květy. Někdy jsou strmé a klikaté. To však nemusí rmoutit a znepokojovat. Strmé a klikaté jsou proto, že vedou vzhůru k výšinám. Také strmost a obtížnost může být znamením Boží přízně.

Protože David byl pastýřem, dobře věděl, mají-li být ovce přivedeny k bohatým pastvám a obcerstvujícím vodám, že musí někdy projít stržemi plnými kamení. Takový už je život. Bezpečnost stáda však patří ke cti pastýře a bezpečnost žalmisty je věcí Boží cti. Jestliže pastýř své stádo vede, pak ho vždycky někde vede. Nikdy však do slepé uličky. A protože jeho pastýřem je dobrý Bůh, tak i jeho cesta má jistý cíl. A jaký je to cíl, to Bůh dobře ví!

Možná nás chce přivést k přesvědčení, že nejvyšším životním cílem není pohodlí, ale charakter. Snad se někdy domníváme, že bychom mohli žít v jiném prostředí, mezi jinými lidmi, v jiných pracovních okolnostech a v jiném společenství věřících. On však ví, že tam, kam nás postavil, jsou nejlepší podmínky pro rozvoj našeho charakteru.

Všechno, co dobrý pastýř činí pro své stádo, je jen k jeho dobrému. A když přivádí zbloudilou ovečku zpět na stezku, pak to nečiní proto, že by ji chtěl omezit v radosti, kterou si sama vyhledala, ale protože pro ni má připraveno něco lepšího.

Skutečným jádrem Davidovy víry bylo přesvědčení, že celý jeho život je v Božích rukou. A protože On je dobrým pastýřem, vede ho vždy po těch nejsprávnějších a nejlepších cestách ke zdrojům obcerstvení. A aby ho tam dovedl, stačilo někdy, aby šel před ním, jindy ho musel přesvědčovat, ale někdy i bodnout nebo udeřit. Vždycky však věděl, že to s ním myslí dobře, protože ho miluje.

Víš to, že Bůh i tebe miluje a chce být tvým pastýřem? R. S.

JAN WILLIAMS,

misionář Tichomoří

(Pokračování)

MILOSLAV ŠUSTEK

Byl krásný slunný den. Tichý déšť osvěžil krajinu. Stromy a keře byly čerstvě zelené. Ranní větřík províval palmami. Tisíce malých ptáček nejnádhernějších barev poletovalo z větve na větev. Ze zeleně keřů a stromů vynikaly tu a tam překrásné květy, některé zářivě červené, jiné běloucké jako květy, které vykvetly na Aronově prutu. Nespočetní motýli všech barev se vznášeli jako létající květiny. Jejich barvy byly jako nejjemnější zeleň a nebeská modř a leskly se jako pravé zlato. Na mořském břehu stály dva chlebovníky, které rozprostíraly do široka své větve. Zde bylo najednou živo. Přiběhli sem dva rozjásaní hnědí hoši. Nesli dlouhou lavici. Za nimi přišlo mnoho dalších dětí s lavicemi. Zde totiž, ve stínu mohutných stromů, byla učebna školy na Rajatea. Misijní dům už nemohl pojmout všechny, kteří se chtěli učit. Proto museli jít do volné přírody. Netrvalo dlouho a celá škola se shromáždila. Jan Williams se díval šťasten na své žáky a žákyně, kteří pilně slabikovali. Také král a královna seděli ve školní lavici. Královna se snažila malému tlustému chlapci ulehčit učení. Starý muž na konci druhé lavice, který špatně slyšel, nechal si svou sedmiletou sousedkou vysvětlovat všechno, čemu nerozuměl. Hnědí muži, ženy i děti seděli na stejné školní lavici a jeden druhému ochotně pomáhal. Všichni měli jeden cíl, který jim ulehčoval těžké učení. Chtěli se totiž sami naučit číst „lo-tu“ — Slovo Boží.

Když skončilo vyučování, každý co nejrychleji utíkal, neboť toho dne odpoledne se měla konat slavnost, na kterou se už všichni dávno těšili. Všichni přiložili ruku k dlu, aby byly přípravy včas ukončeny. Mladí trhali palmové ratolesti a děti přiběhly s květinami. Každý chtěl pomoci vydobit malou modlitebnu.

Před několika týdny se slavil na ostrově první křest a dnes měla být další slavnost. Tentokrát ji ovšem neorganizoval misionář. Ostrované ji sami naplánovali a nemohli se už dočkat začátku. Dlouho před stanovenou dobou proudili sem muži, ženy a děti. Měli oděvy, které si sami upletli z lýkového pleťva moruše. Ve velkých zástupech se ubírali k modlitebně. Nikdo nechtěl chybět, dokonce chromí a nemocní se nechali přinést. Když se velký dav lidí tísnil kolem modlitebny a mnozí se marně snažili dostat se dovnitř, zazněl náhle hlas: „Modlitebna je příliš úzká. My chceme všichni vidět a slyšet naše učitele! Dolů se stěňami!“

Všichni souhlasili. Mnoho rukou se dalo ihned do práce. Netrvalo dlouho a stěny byly strženy. Velký zástup, který stál venku, mohl vidět kazatelnu a slyšet kazatele. Když Jan Williams vystoupil na kazatelnu, lid tiše naslouchal jeho slovům. Jan začal

jasným hlasem: „Zvěstuji všemu lidu, že se dnes na ostrově Rajatea slaví založení misijní společnosti. Kdo souhlasí s jejím založením, ať zvedne ruku!“ Stovky rukou šlo vzhůru. Vždyť to bylo jejich přání, jejich vlastní myšlenka! Nechtěli si své štěstí nechat pro sebe. Nechtěli nechat pohany ve svém okolí v bídě, kterou sami znali a ve které tolik trpěli. Každý ze zachráněných rád chtěl být zachráněm pro druhé. Mnozí z nich byli ochotni opustit svou vlast a bylo-li třeba, obětovat i svůj život, aby se okolním ostrovanům dostalo Ježíšovy zachranné zvěsti. Ti, kteří nemohli sami vyjít, byli ochotni přispět na dílo vším, co mohli postrádat.

Jan Williams měl slavnostní kázání, které uchvátilo srdce lidu. Mnozí domorodci promnesli onoho dne také svou řeč. Jeden z nich pravil: „Kdo se modlí, Přijď království tvé!“ a nedělá nic, aby pomohl pohanům, ten je jako bláznivý muž, který prosí Boha, aby vyslal jeho člu na moře, ale neodvážej se provaz, na němž je člu přivázán.“

Již příštího dne přišlo mnoho žen, které přinesly ve džbánech palmový olej, který měl být prodán ve prospěch misie. Jiní přinesli plody, které sami vypěstovali. Někteří líní ostrované, kteří dosud nepracovali, vzali dnes motyku a začali obdělávat pole. Král a královna seděli na lavici před domem a loupali sami tzv. srdečný kofen. „Proč to nedělají vaši sluhové?“ ptal se udiveně Williams. Tu odpověděl král s úsměvem: „Toto je náš misijní příspěvek. Nechceme dát Bohu nic, na čem bychom sami nebyli pracovali.“

Bůh má předivné cesty. Jednoho dne musela bouře posloužit k záchraně celého ostrova. Muž jménem Aura z ostrova Rurutu dostal se se svým člunem do strašné bouře. V hrozném strachu bojoval s vlnami. Tu konečně dosáhl jeho člu zachranného břehu. Byl to náš ostrov Rajatea, na nějž byl trosečník takřka vymrštěn. To, co tu Aura viděl a slyšel, naplnilo jej nikdy netušeným štěstím a neměl žádného většího přání, než aby jeho domovský ostrov slyšel zvěst o Spasiteli. Proto velmi spěchal domů a prosil misionáře: „Nedovolte, abych se vrátil bez světla do své temné země!“

Jan Williams dobře rozuměl Aurovi, že chtěl svým lidem přivést jednoho posla evangelia. Proto se ptal křesťanů z Rajatea: „Kdo chce jít s Aurov? Kdo chce přinést ostrovu Ruruta evangelium?“ — „My by-

chom šli rádi,“ pravil Puna a Mahamene, kteří ještě před rokem a dnem byli lidožrouty, ale stali se věrnými křesťany. Byl to radostný den, když při slavnostní bohoslužbě tito dva první domorodí misijní pomocníci byli vysláni s modlitbou sboru. Člu už byl připraven na břehu. Mladí i starší doprovázeli Puna a Mahamene k přístavu. Všichni byli plni radosti a pohnutí. Byl to přece počátek vytouženého cíle — přinést nové štěstí bratřím trpícím v pohanství. Každý chtěl Punovi a Mahamene ještě jednou potřást rukou, každý chtěl ještě něčím přispět k jejich vybavení. Jeden přinesl potřebný nůž, stará matka jakési náradí a děti přiběhly radostně s ovocem a sladkými bramborami. To nejlepší však dal svým poslům Jan Williams: zásobu evangelií v mateřském jazyku. — Vítr dul do plachet a malý člu se houpal sem a tam, jako by netrpělivě čekal na odjezd. Ještě poslední rozloučení a Aura se dvěma průvodci nastoupili. Tu ve velkém spěchu přiběhlo několik lidí, kteří volali: „Počkejte na nás. My připravíme svůj člu a budeme vás doprovázet. Potom budeme moci druhým vyprávět, jak se vám vedlo.“ Oba čluny vyjely společně na cestu k dalekému ostrovu.

Jak často stávaly děti z ostrova Rajatea na pobřeží a dívaly se na moře. Každý chtěl první zpozorovat vracející se člu, neboť nikdo se už nemohl dočkat prvních zpráv z ostrova Rurutu. Uplynuly čtyři týdny. A tu bylo slyšet jásoť dětí: „Člu přijíždí!“ Malí i velcí spěchali ke břehu. Děti se nemýlily, byl to opravdu vracející se člu. A jak přiel! Přivázel ohromnou kořist! Již zdaleka poznali ostrované, že je obtížen modlami z Rurutu. Vracející se mužové vyprávěli a tvář jim zářila štěstím: „Naši poslové byli dobře přijati. Zde jsou bužkové z ostrova Rurutu. Lidé už nechtějí mít s nimi nic společného a chtějí stále více a více slyšet o pravém Bohu.“

Nejedno oko zvlhlo a v srdcích lidí, kteří ještě před nedávnem byli lidožrouty, usídlila se svatá láska. Našlo se i mnoho takových, kteří by byli raději dali svůj život, než by byli nechali své pohanické bratry v bídě.

Zatím však, co křesťané byli stále radostnější ve své víře v Krista, rozpaloval se tím divoceji hněv pohanů na ostrově Rajatea. „Ten cizinec je viněn, že chrám našeho boha Oro stojí opuštěný. Křesťanství musí být z Rajatea vymýceno, dokud je ještě mladé,“ pravili v hořké zlobě. „Zabijte ci-

BYLA NALEZENA BABYLÓNSKÁ

zince, pak přijde nové učení brzy v zapomenutí.“ — „Chceme mít zase svůj starý způsob života. Zbraně nám zrezivějí, když to půjde tak pokojně dál. Zbraně sem! My chceme boj, válku a krveprolévání!“ — „Tam stojí chrám našeho boha Oro. Jak je opuštěný a osamocený! Je to hanba! My nechceme mír a nové učení. My chceme boj a našeho boha Oro, který miluje boj a krveprolévání!“ — „Ano, ale co budeme dělat? Křesťané jsou ve většině.“

Tak mluvili nepřátelé křesťanů. Neodvážili se vyjít otevřeně se svým nepřátelstvím. Tajně však vymysleli plán, jak sprovodit se světa Jana Williamsa.

Člun, který zhotovil Williamsův pomocník, byl kromě náteru hotový. Byl postaven bez hřebíků a svázán pouze provazy, které zhotovili domorodci z rostlinného pletiva. Člun byl tak bezvadně zhotoven, že se celý ostrov Rajatea o něj zájmal a mnozí se pokoušeli jej napodobit. Jan Williams byl rád, že byl hotov, neboť toužil přinést evangelium také malému sousednímu ostrovu Tahaa. Právě natíral olejovou barvou člun. Tu přispěchali k němu dva divocí muži a praviteli: „My máme silné svaly. Dovol, abychom v neděli s tebou veslovali!“ Williams přijal ochotně jejich nabídku. Myslel si, že během cesty bude mít příležitost říci těmto divokým pohanům dobré slovo. Neznal bázeň. Nepomyslel na to, že by mohli mít zlý úmysl. Oni se však jen proto přihlásili k veslování, aby nenáviděného cizince no cestě hodili do moře. — V neděli se Jan díval na svůj člun. Podivné! Barva nějak neschla. Tak tomu dosud nikdy nebylo. Vzdávťi přece pořádně rozmíchal jako vždycky! Postavil člun tak, aby dobře vyschl na poledním slunci. Stále se chočil dívat, ale barva neschla. Zklamán řekl nakonec: „Musím se jízdy vzdát.“ Tu přispěchali oni veslaři: „Proč odkládat cestu? Člun se může potom znovu natřít!“ Jan však rozuměl dobře stavbě člunu, než aby jim povolil. Nepodnikl cestu a misionář byl zachráněn.

Ale jeho nepřátelé kuli nové plány. Přístího dne když Williams pracoval doma, bylo slyšet hlasy: „Vyjdi ven, Williamsi!“ „Zabíjme ho: profízneme mu hrdlo!“ volal již vítězoslavně jeden divoch s dlouhým nožem v ruce. Někteří křesťané slyšeli toto hlasité volání. Jeden z nich se vřítel v pravou chvíli do domu a varoval Williamsa. Druzí to oznámili králi. Spřislušníci pohanů byli odhazeni a přivedeni v poutech. Konalo se zvláštní shromáždění. Před králem Tomatou, před náčelníky a bojovníky stáli svázáni čtyři muži. Byli to silní, divocí ostrované s obličejem plným vzdoru a hněvu. Škubali zuřivě svými pouty, ale pouta byla pevná.

„Vv jste chtěli zabít Williamsa, našeho přítele a otce!“ zvolal Tomato. „Williamsa, muže, kterého miluje mé srdce. Musíte zemřít!“ Všichni náčelníci a bojovníci souhlasili s Tomatou. Rozsudek smrti byl nomenes jednomyslně. Zajatí muži znovu trhali marně svými pouty.

Tu nastalo ve shromáždění pohnutí, neboť Jan Williams vstoupil dovnitř. Podíval se na zajatce odsouzené k smrti. V jeho očích se zračila něžnost a láska. „Zabíjeme ty, kteří tě chtěli připravit o život.“ zvolal král vítězně. „Ne, to nechci, a to nechce také Ježíš Kristus!“ pravil vážně Williams. Zdržovaný hněv cukal obličejem náčelníků a král usilovně přemýšlel. „Chceme se ukázat jako křesťané a odpustit jim.“ pravil Williams ještě jednou vážně. „Odpuštění a láska jsou pomstou křesťanů.“

Ve shromáždění bylo ticho. Zajatci se bez dechu dívali na krále a na náčelníky, na nichž byl jasně vidět vnitřní boj. Tu povstal král ostrova Rajatea: „Williamsi, správně jsi mluvil, odpustíme jim, protože známe Ježíše.“ Pokynul a bojovníci jim rozřezali pouta. Zajatým nřivadalo všechno jako ve snu. Neidřívě odsouzení k smrti a nyní volní! Tato láska však přemohla jejich tvrdá a nenávisť naplněná srdce. Žádná moc na světě už je nemohla pohnout k tomu, aby se znovu pokusili zabít misionáře.

Každému křesťanu jsou dobře známy příběhy o třech mužích v peci ohnivé, o Balsazarově hostině, během níž se na zdi objevilo tajemné písmo, a o Danielovi v jámě lvové. Nemusíme je zde opakovat.

Často je kladena otázka, zda vykopávací práce archeologů přinesly přesnější zprávy o těchto událostech nebo zda snad mohla být dokonce i odkryta místa, o nichž se zmiňuje bible.

Pokud jde o jednotlivé charakteristické rysy těchto zpráv, archeologie poukázala na spolehlivé souvislosti. Mimoto byly vykopány — s největší pravděpodobností — základní zdi a dlážděná podlaha slavnostního Balsazarova sálu. Naproti tomu se ještě nepodařilo nalézt pec ohnivou a rovněž ne jámu lvovou, z níž byl Daniel zachráněn. Zprávy jiného znění, které se čas od času objevovaly v tisku, neodpovídají skutečnosti.

Jednou byla uveřejněna zpráva, že jistý archeolog, když něco hledal v babylónském písku, spadl do nějaké jámy, kterou se po důkladném bádání podařilo identifikovat jako ohradu, v níž kdysi byly chovány šelmy. Byl tam prý dokonce nalezen nápis: „Popraviš tě! Zde umírali lidé, kteří rozhněvali krále, roztrhání dravou zvěří.“ Tento příběh, který byl po léta znovu a znovu otiskován, byl výplodem fantazie. Původ tohoto příběhu je těžko zjistit.

Stejně tak nepravdivá je zpráva o objevení pece ohnivé ve starém Babylóně. Podle ní archeologové údajně našli nějakou stavbu kuželovitého tvaru, o níž se zjistilo, že je to pec na vypalování cihel a hrnců. Tam prý — a to je naprostý ne-

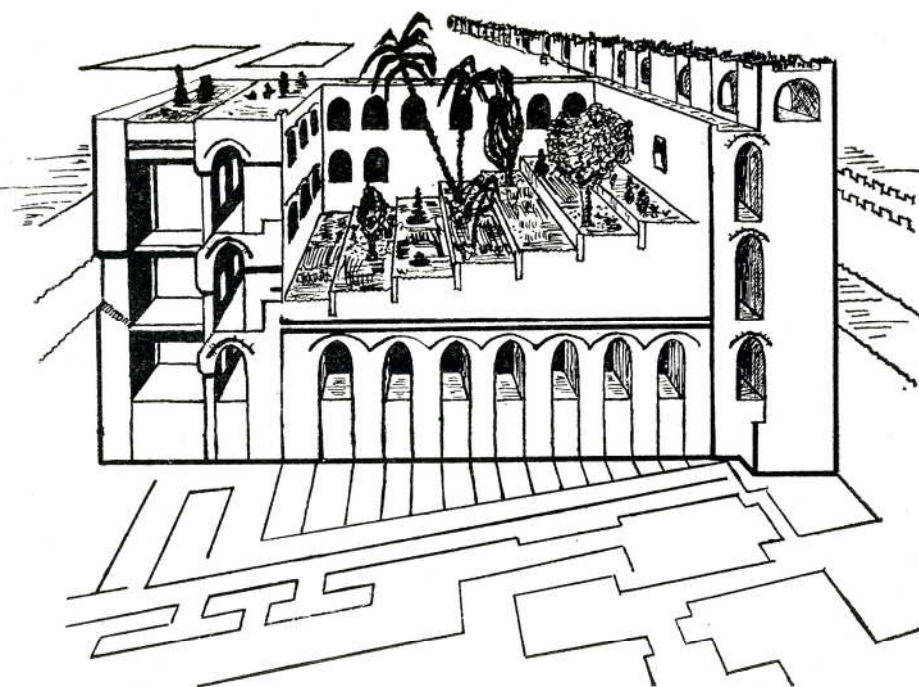
mysl — bylo možno číst klinopisný nápis: „Na tomto ohnivém místě umírali lidé v plamenech, protože se rouhali kaldejským bohům.“

PŮVOD NEPRAVDIVÝCH ZPRÁV

Po léta jsem se zabýval otázkou původu těchto a podobných historek. Při hodnocení původních zpráv o vykopávkách z Babylóna, nikdy jsem nenarazil na údaje, jež by potvrzovaly takové domnělé objevy. Že však tyto zprávy nemohly být zcela vymyšleny, vyplývalo ze skutečnosti, že se objevovaly v zemích daleko od sebe vzdálených.

Zdá se, že za několik takových „senzačních zpráv“ nese odpovědnost jedna osoba, od níž bych to nejméně očekával: sám vedoucí vykopávek v Babylóně, Walter Andrae uveřejnil počátkem padesátých let životopis svého učitele a přítele prof. Roberta Koldeweye, který prováděl vykopávky v Babylóně po dobu osmnácti let (1899–1917), přičemž si — mimochodem řečeno — mohl jen dvakrát dopřát dovolenou. On a jeho spolupracovníci vykonali za velmi obtížných podmínek vynikající práci a vyvinuli metodu vykopávání, jež se stala vzorem pro všechny další generace archeologů. Pozdější badatelé s povděkem uznávají, že jsou po této stránce Koldeweyovými dlužníky.

Koldewey byl sice spolehlivý archeolog a dobrý organizátor, rád si však také dělal žerty na účet jiných lidí. Příležitost k tomu se naskytovala tehdy, když ruiny Babylóna navštěvovali turisté, kteří dobře znali bibli. Andrae živě líčí, co se jednou přihodilo, když členové jisté křesťanské

Rekonstrukce „Visutých zahrad Semiramidiných“ podle R. Koldeweye.

PEC OHNIVÁ?

sekty chtěli vidět všechno, co považovali za významné.

„Seděli večer na břehu Eufratu a zpívali nábožné písně, jež měly velmi veselé melodie. V pohostinském pokoji konali modlitební hodiny, na něž nás zvali. Jinak pili whisky. Koldewey je provázela ruina, ukázal jim haldu zbytků cihel jako místo, kde byla „pec ohnivá“, hlubokou vykopávku jako Danielovu jámu Iovou, a trůnní sál, kde se na stěně objevilo výstražné mene tekel. Najednou se před nimi objevil jeden z miliónů cihlových úlomků, opatřených Nabuchodonozorovou pečeti (s pečeti Balsazarovou nebyly žádné). Věřící se naň hned vrhli pevně přesvědčení, že našli kus stěny s oním nápisem! Koldewey si ten kus zcela vážně vzal k sobě a odmítl jejich přání jej vlastnit. Takový mimořádně vzácný kus že v žádném případě nemůže nikomu dát a že se musejí spokojit s pocitem objevitelské radosti. — Když jsme mu pak vytýkali, že ty ubohé lidi tak obalamutil, vážně odpověděl: „Jak to? Kdo věří, je šťastný. Měl jsem je připravit o tu radost a zklamat je? To pro ně zůstane do konce jejich života velkým zážitkem.““ (Walter Andrae, „Babylon — Die versunkene Weltstadt und ihr Ausgräber Robert Koldewey“, Berlin 1952, str. 224.)

Když jsem četl tyto zápisky o Koldeweyově žertu, bylo mi jasné, že odpovědnost za několik nevhodných zpráv o babylónských objevech nese pravděpodobně on a nikdo jiný. Je ovšem politováníhodné, že několik spisovatelů uvěřilo fantastickým vyprávěním cestovatelů, kteří se vrátili z Babylóna, místo toho, aby důkladně propracovali autentické zprávy badatelů o vykopávkách. Důrazně nutno konstatovat toto: pec ohnivou, do níž Nabuchodonozor nechal uvrhnout tři Danielovy přátele, nebylo možno dosud nalézt, rovněž tak ne jámu Iovou, do níž byl Daniel hozen a z níž pak mohl být živ a zdrav vysvobozen.

PEC OHNIVÁ

Z ústního podání dnešních obyvatelů Iráku vyplývá, že pec ohnivá se nacházela u Kirkuku, centra moderních naftových polí. To, že biblický příběh o třech statečných mužích je spojován právě s tímto místem, hodně vzdáleným směrem na sever, tkví pravděpodobně ve skutečnosti, že se tam na některých místech vyskytují v půdě trhliny, z nichž vystupují hořlavé plyny, a mimoto se tam nalézají obrovská množství přírodního hořlavého materiálu, jako například ropy a asfaltu.

Ve skutečnosti nutno však tento příběh přemístit do krajiny babylónské, neboť král dal zlatý obraz „postavit na poli Dura v krajině Babylonské“ (Daniel 3, 1). Jméno této roviny se zachovalo v názvu vedlejšího ramene Eufratu — Nahr Dura, které ústí do hlavního proudu, asi 8 kilometrů pod Hillou; také několik pahorků,

nacházejících se v okolí, uchovává si název Dura.

V okolí Babylóna jsou v provozu ještě dnes četné pece na vypalování cihel. Za mého posledního tamějšího pobytu byla obloha černá od dýmu, který z nich vystupoval. Jednou mě můj přítel, s nímž jsem cestoval, zavedl k takové peci. Při této příležitosti jsem si mohl důkladně prohlédnout konstrukci a vidět způsob vytápění. Podél vnitřních stěn pece, jež byla cihlovou stavbou kuželovitého tvaru, byly naskládány — řada na řadě — surové cihly k vypálení. V jedné stěně pece byl otvor. Pozoroval jsem dělníka, který do rozžhaveného vnitřku pece sypal směs ropy a drobně nařezané slámy, a tak holýma rukama téměř nepřetržitě udržoval oheň. Když čas od času udělal přestávku a stíral si pot s čela, bylo možno podívat se otvorem do prostorného vnitřku pece. Tam silný oheň přiváděl cihly do bílého žáru a způsoboval, že tu a tam stékaly proudy roztavené hlíny.

Bezděčně mi napadla myšlenka, že Nabuchodonozor mohl použít jedné takové pece na vypalování cihel, aby potrestal ty tři zákonu Božímu věrné Hebrejce. Meto-

da, podle níž se ještě dnes v Iráku vytápějí zařízení tohoto druhu, mi také objasnila, jak bylo tehdy možno pec rozpálit „sedmkrát více“ než obvykle; k tomu bylo jen třeba přilít více ropy, již ropné zdroje Mezopotámie poskytovaly velké množství už od pradávných dob. Na zbytcích starých pecí na vypalování cihel, nalezených při vykopávkách v Babylóně, je rozeznatelná jejich konstrukce, která se od dnešní liší jen velmi málo. Avšak tvrzení, že byla objevena pec s nápisem, který by ji označoval jako popraviště, neodpovídá skutečnosti.

Popravy upálením zaživa nebyly však ojedinělým jevem. Zdá se, že Jeremiáš to věděl, neboť prorokoval, že Nabuchodonozor, král babylónský, nechá „upéci na ohni“ falešné proroky Sedechiáše a Achaba (Jer 29, 21. 22). Jeden klínopisný text alespoň mluví o tom, že na jednom zločinci byl trest smrti vykonán tak, že odsouzený byl vhozen do pece ohnivě. Poporuhodné je, že slovo s významem „pec“ (atuna), jež se vyskytuje u Daniela 3, je uvedeno i ve zmíněném babylónském klínopisném textu (utūnum).

K příběhu, popsávanému ve třetí kapitole

knihy Daniel, lze tedy říci: moderní pece na vypalování cihel v Mezopotámii nám umožňují představit si tu pec, již Nabuchodonozor nechal použít k potrestání tří Danielových přátel. Doklady dokazují, že ve starověku tento způsob vykonávání trestu existoval. Avšak tvrzení, že byla nalezena pec, o níž je zmínka v Danielovi 3, není pravdivé.

„VISUTÉ ZAHRADY“

A BALSARZARŮV HODOVNÍ SÁL

Každý návštěvník Babylóna si prohlédne také zříceniny královského paláce. Místní průvodce cizinců jej přitom upozorní na silné základní zdi stavby, jež je známa jako „visuté zahrady“.

Nabuchodonozor je nechal založit pro svou mědskou manželku. Na střeše této stavby rostly stromy a keře, jež měly v rovinaté Mezopotámii potěšovat královnu nad ztrátou lesnatých kopečků, na něž byla zvyklá ve své vlasti Médii.

V jedné sousední budově lze vidět po-

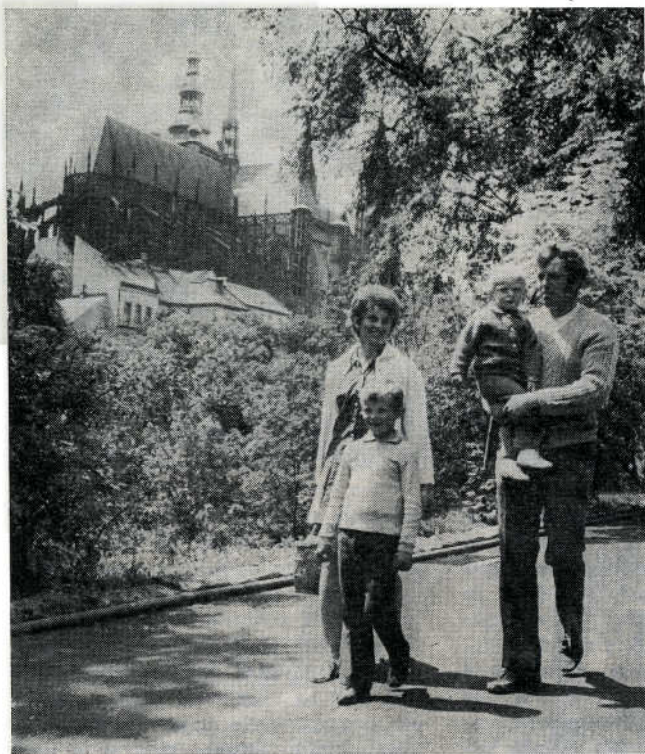
dlahy řady prostorných sálů. Z některých jejich společných znaků možno usuzovat, že jedna z těchto síní sloužila za novobabylónské říše jako slavnostní sál. Mohla by proto být totožná s místností, kde Balsazar pořádal velkou hostinu (Daniel 5). Není to ovšem dokázáno. Jisté však je, že žádný jiný sál tohoto paláce nemohl poskytnout dostatek místa, aby v něm bylo možno pohostit tisíc hodovníků (Daniel 5, 1). Proto lze právem předpokládat, že místo nazvané „Balsazarův slavnostní sál“ je správně identifikováno. Je sotva nutno ještě dodávat, že z písma, které se v Balsazarově poslední noci objevilo na stěně slavnostního sálu, nebylo nic nalezeno. Přitom vůbec nevíme, zda písmo bylo trvanlivého druhu, či vypadalo tak, jako by bylo namalováno štětcem nebo vydlabáno kamínkem. Otázka druhu písma (zda se jednalo o předexilovou hebrejštinu, aramejské čtvercové písmo nebo o klínové písmo) je rovněž bezvýznamná; není na ni odpověď.

DANIELOVA JÁMA LVOVÁ

Jak je známo, nebyla nalezena jeskyně, do níž král Darius dal vhodit svého ministerského předsedu Daniela pro jeho neochvějnou věrnost živému Bohu (Daniel 6). Naproti tomu je dokázáno, že králové země dvou řek chovali v ohradách šelmy. Při vykopávkách asyrských paláců dostalo se na denní světlo několik reliéfů, znázorňujících lovecké scény nebo lvy v klecích. Lov na lvy (lvů bylo v Sýrii a v severní Mezopotámii velmi mnoho) byl ve starověku oblíbenou královskou kratochvílí.

Nápisy nám sdělují, že zajatí králové byli někdy zavíráni do klecí zvířat a v nich veřejně vystavováni, aby tak byli pokoreni a aby se zároveň ukázala moc vítězného národa. S jistotou lze předpokládat, že občas byli házení dravým zvířatům i zločinci, ačkoliv pro toto se v existujícím historickém materiálu nenalezlo dosud jednoznačné potvrzení.

Prof. S. Horn

PRAXE PROVĚŘUJE TEORII

Hodnota pedagogické teorie a různých názorů se prověří nebo osvědčí teprve v praxi — při každodenní výchově. Mezi teorií a praxí většinou děláme zbytečný rozdíl. Vždy znovu poznáváme, že teoretické znalosti bez praktického použití nemají valného významu. Na druhé straně však zjišťujeme, že mno-

há praktická opatření přináší výsledky, třebaže pro ně nemáme teoretické zdůvodnění. V ideálním případě by se měla teorie s praxí vzájemně vyrovnávat. V našem seriálu jsme se teoreticky zabývali mnohými otázkami výchovy. Abychom je však uměli skutečně využít

v praxi, zastavme se ještě u několika myšlenek.

Význam rodiny

Nemíníme zde naříkat nad rozpadem rodiny, jak o tom často slyšíme, ale chceme poukázat na některé střízlivé skutečnosti. Tak jako před dávnými věky i dnes platí, že rodina je jádrem a základem společnosti. V každé době — ať ve starověku, středověku nebo v nedávné minulosti — se někteří jedinci pokoušeli nahradit rodinu jinými společenskými formami, které však dříve nebo později ztroskotaly. Četné dokumenty z dávné minulosti uznávají význam rodiny. Mnohé zákony sloužily k ochraně rodiny a rozdělení úloh jednotlivých členů rodiny. Těbaže byly občas různé názory na podstatu a význam rodiny, přece všechny epochy uznávají rodinu jako společenskou instituci.

Proto my, věřící, právem považujeme tuto skutečnost za důsledek původního Božího zřízení. Vždyť v bibli čteme, že na počátku lidských dějin Bůh sám založil manželství, a tím také rodinu. „I stvořil Bůh člověka k obrazu svému, k obrazu Božímu stvořil jej, muže a ženu stvořil je. A požehnal jim Bůh, a řekl jim Bůh: „Plodtež se a rozmnožujte se, a naplňte zemi, a podmaňte ji.“ (1 Moj 1, 27. 28)

Nám však v tomto seriálu nejde o nějaký zpětný pohled do dějin, ale chceme se zaměřit na stav rodiny, jak se nám v současnosti jeví. Zde je nutno předeslat, že rodina se ve své funkci změnila. Ještě před několika desetiletími byla především pracovním společenstvím, což pochopíme zvláště při pohledu na venkovské obyvatelstvo. S počínajícím poměšťováním obyvatelstva nastupuje pozvolna její funkční proměna. Dříve byla rodina zřízením, v kterém se všichni snažili přispívat k uspokojování základních životních potřeb. Už děti byly vedeny k tomu, aby svým

dílem přispěly k zajišťování existence rodiny. Toto společné snažení vyvolávalo silný pocit vzájemné sounáležitosti. Mohli bychom uvést mnoho důkazů, jež tuto skutečnost potvrzují. Zvláště v dobách těžkosti a nouze se takové rodinné zřízení osvědčovalo. Onemocněl-li třeba otec, jako hlavní výdělečná osoba, musely děti pomáhat matce při opatřování životních potřeb, a to velice silně ovlivňovalo vzájemné rodinné svazky.

Nyní si ovšem tuto situaci převedme do dnešní doby a zůstaňme u stejného příkladu. Onemocněl-li dnes otec, děti v materiálních životních potřebách nepocítí téměř žádný rozdíl, protože otcův ušlý výdělek nahrazuje nemocenské pojištění. V našem socialistickém státě téměř nikdy nedojde k opravdové nouzi, protože máme sociální zabezpečení a naprosto nedochází k tomu, aby samy děti musely pomáhat. Práce dětí je dokonce zákonem zakázána. Zde došlo k pronikavé změně, která silně ovlivnila i funkci rodiny. Dnes už tedy rodina není především pracovním společenstvím.

Někteří sociologové dnes vidí v rodině jen společenství spolubydlících osob, a mnozí dokonce jen osoby společně se stravující. Zdá se, že tato situace je důsledkem moderní průmyslové společnosti. Bydlíme sice pod jednou střechou, ale vidíme se jen v určitou dobu. Otec i matka odcházejí do zaměstnání, což se silně odráží i v životě rodiny. A jsou-li děti v učení, nebo snad studují, pak každý člen rodiny má úplně jiné rozdělení dne. Jsou rodiny, které se ke společnému stolu scházejí jen o svátečních dnech. Je to sice extrémní situace, přece však význačně osvětluje postavení dnešní rodiny.

Bylo by ovšem nemoudré dožadovat se zde nějaké změny, protože tento vývoj nedokáže nikdo obrátit. Nám v žádném případě nejde o změnu, jako

spíše o potřebné vpravení se do situace. V předchozích kapitolách jsme hovořili o tom, jak velice důležité je ovzduší, v němž probíhá výchova. A právě toto ovzduší musíme mít na zřeteli, když hovoříme o důležitosti rodiny, protože výchova se v první řadě odehrává v rodině. Z toho důvodu nám nemůže být jedno, v jakém stavu rodina je, a jaký je její smysl. Hlavními činiteli zde jsou rodiče, kteří odpovídají za to, co jsme nazvali ovzduším, jež v rodině vládne. Toto ovzduší a jeho hluboký vliv musí dnes rodiče uvědoměle vytvářet. Jestliže kdysi byla požitkem rodiny práce, v níž se odrážel společný boj o existenční základ rodiny, pak to dnes musí být zcela jiní činitelé.

Jakým způsobem se lze vpravit do situace a najít žádoucí vyrovnání s novými okolnostmi? Na prvním místě si musí rodina, jako instituce, uchovat svou moc. Za druhé musí v rodině vládnout ovzduší, které napomáhá dobrým výsledkům ve výchově. K tomu patří správné rozdělení jednotlivých úkolů. A právě v této oblasti nebývá dnes zcela jasno. Kdysi byl otec živitelem a odpovídal za všechno, co souviselo s venkovním světem, kdežto matka pečovala většinou jen o domácnost a děti. Z této situace často vyplývala skutečnost, že při výchově býval otec poslední trestající veličinou. Některé matky dokonce dětem vyhrožovaly, že až se otec vrátí, důkladně je potrestá. Matka bývala často úplně oddělena od okolní společnosti. Jejím královstvím byl vlastní byt a stýkala se jen s příbuznými nebo s nejbližšími známými. Z toho důvodu nemohla získat nějaké větší životní zkušenosti. Je pochopitelné, že taková žena byla zcela bezradná a nejistá, když se nejjednodušší musela sama rozhodnout v záležitostech, které překračovaly rámec její domácnosti a rodiny. Takové rozdělení úloh v rodině bylo zcela jasné, ale mělo své stinné stránky. Při zrovnoprávnění žen se v důsledku nové situace rodinné úkoly posunuly, ale většinou nevzniklo žádné nové rozdělení povinností. Zde je, podle mého názoru, pro výchovu velice vážná příležitost.

Zůstaňme u úlohy otce. V normálním případě na něm spočívá hlavní tíha ve starostech o rodinu. Především on je odpovědný za obživu rodiny. Kdysi z toho vyplývalo, že otec byl také hlavou rodiny. Dnešní dospívající generace tuto otcovu funkci velmi energicky popírá, což ovšem souvisí s problémem autority, o kterém budeme uvažovat později.

Protože naše úvahy jsou psány pro křesťanský časopis a čtou je především věřící čtenáři, poukážme zde na jinou úlohu otce: ve věřící rodině je „knězem rodiny“. Toto označení není míněno v přísném teologickém pojetí. Nový zákon ani nezná oddělené kněze a laiky, nýbrž jen všeobecné kněžství. V křesťanské rodině připadá otcí zvláštní odpovědnost. Je například odpovědný za pravidelné čtení Písma v rodině a za modlitbu. Nemyslím tím kontrolu soukromých modliteb, ale potřebu vypěstovat pevný návyk modlit se. K tomu patří také modlitba u stolu, jež má být vžitou a pevnou zásadou. Nemusí se modlit vždy jen jedna osoba před jídlem a nemusí to být pravidelně otec, ale musí dbát na to, aby na modlitbu nikdy nezapomněli.

Otcí však náleží ještě třetí úkol: je ochráncem rodiny. Možná, že tato formulace zní poněkud staromódně, ale chápu ji opravdu doslova. Otec je především odpovědný, aby se i v budoucnu zachovala forma rodiny. Musí pomáhat chránit tuto instituci a dbát na to, aby všichni její členové mohli vykonávat svou funkci. Dále to prostě znamená, že otec chrání navenek všechny členy rodiny. Sem lze zařadit nejrozličnější situace. Otec by měl zasáhnout vždy, když vznikají těžkosti v okolí rodiny. Proč má jít jednat matka, když vzniknou třeba problémy ve škole? Nenamítejme, že otec se pro takovou záležitost nemůže uvolnit ze svých povinností. Copak se už nestalo, že si našel čas na řešení méně důležité záležitosti, a třeba na více hodin, než by bylo nyní potřebné? Někdy se zdá, že matky musí řešit takové a podobné situace jen proto, že otcům je to trapné. Jsem přesvědčen, že běžné pohovory s učitelem a vyřizování úředních záležitostí patří samozřejmě k úloze otce.

Jestliže otec bere vážně svou úlohu ochránce, bude v rodině vládnout určitá forma bezpečí. Všichni členové rodiny vědí, že ve vážných věcech mohou s otcem počítat. V žádném případě to však neznamená, že jen otec musí řešit všechny problémy. Byl by špatným vychovatelem, kdyby své děti nevedl k samostatnosti. Jeho manželka a zvláště jeho děti by ovšem měly vědět, že se na něho mohou spolehnout.

V této souvislosti chci varovat před pocitem neomylnosti nebo samovlády, který by se u otce mohl projevit. Nepředstavujeme si jej sice jako nějakého nadčlověka, ale obyčejného člověka, kterému důvěřují všichni členové rodiny a vědí, že se pro ně odváží i toho nejtěžšího. Přitom zůstává člověkem, který má také své slabosti, ale přesto drží rodinu pohromadě. Tato sounáležitost rodiny se projeví nejsilněji tehdy, když všechno snažení otce v některém případě zůstává bezvýsledné. Vědí-li totiž děti, že otec pro ně nasazuje všechny síly, pak jsou ochotny snášet s ním i případný nezdár. Vždyť chránit rodinu neznamená, že nemohou vzniknout nějaké potíže, ale právě v potížích ochránce poskytuje dobrou ochranu. Splní-li otec uvědoměle svou úlohu živitele, kněze a ochránce, pak má rodina svůj význam.

Současná úloha matky je ještě spleťtější, nežli úloha otce, protože její postavení se změnilo mnohem více. Začíná to skutečností, že téměř všechny dívky dnes mají své povolání, což bylo ještě před několika de-

setiletími výjimkou. Třebaže některé ženy později nevykonávají své povolání, přece jen nahlédly do moderního světa práce a „vnější svět“ rodiny, který byl kdysi jen otcovou doménou, jim není cizí. Tato skutečnost samozřejmě ovlivňuje jejich sebevědomí, takže se nepovažují už jen za ženy z domácnosti a matky, které jsou odkázány jen na „vnitřní“ svět rodiny. Jestliže otec ještě podléhá zastaralým názorům na okruh působnosti své manželky, mohou zde vzniknout vážná nedorozumění.

Hodně se tedy změnilo i v okruhu působnosti manželky. Je-li žena milující matkou a příčinlivou hospodyní, je to jen část její role, kterou dnes musí hrát. V současném způsobu života je běžné vzájemné navštěvování. Byly doby, kdy se příbuzní a známí scházeli jen o mimořádných svátcích; dnes nemusí být žádný svátek, a přece si pozveme přátele nebo kolegy ze zaměstnání a strávíme spolu příjemný večer. Při takové příležitosti nechce mít manžel jen dobrou maminku svých dětí, ale rád se pochlubí svou ženou v roli příjemné hostitelky. Najednou má být dámou ze společnosti, která se umí bavit i o jiném, než jen o módě nebo o výchově dětí. Jak to dokáže? Touto otázkou jsme se dotkli moderního postavení rodiny.

Zádné ženě dnes nestačí, aby se starala jen o úklid domácnosti, přípravu jídel nebo údržbu šatstva. Okruh její působnosti se rozšiřuje. Žena si musí najít volno i příležitost, aby měla čas pro své zájmy.

Zatímco kdysi ženě stačila jen rodina, musí mít dnes možnost na určitou formu vlastního života. Možná, že chce navštěvovat nějaké přednášky nebo kursy dalšího sebevzdělávání. Mělo by také být samozřejmostí, že si podle vlastní volby kupuje knihy. K tomu pochopitelně patří určitá finanční nezávislost, i když sama není výdělečně činná.

Dnes více než kdy jindy je vidět, že žena má být společnicí svého muže! Zajímá se o jeho starosti v povolání. To však znamená, že muž jí důvěřuje a spoléhá se na její střídavý názor. Toto oboustranné dávání a brání jen prospívá společnému rodinnému vztahu. A protože žena nechce být společnicí muže jen v běžných povinnostech všedního dne, měl by ji manžel učinit svou společnicí i na svých výsledcích a ve svých problémech.

Vědomě jsme zde obešli pojem ženy jako matky a ženy v domácnosti, protože tyto povinnosti velmi dobře známe. Co si však musíme jasněji uvědomit, je úloha ženy jako reprezentantky rodiny ve společenském životě a společnice manžela v každodenním soužití. Celý tento pojem se dá ještě v mnohém doplnit. Platí to jak pro úlohu ženy, tak i muže. Rozdělení jejich úloh se však musí projevit v běžném každodenním životě. Poznají-li muž i žena své odpovědné úlohy a berou-li na sebe ohled, pak vznikne v rodině vyrovnané a harmonické ovzduší. A to je klíč k pochopení tajemství rozumné a úspěšné výchovy dětí.

Dr. L. T.

BIBLICKÉ DIALOGY

O Ježíši Kristu...

... tentokrát rozmlouvají Izaiáš, Jan, Marek, Matouš, Micheáš, Pavel a Petr

I když o Ježíši Kristu bylo napsáno a řečeno tolik, jako o nikom jiném, přece jeho osobnost stále přitahuje a podněcuje k novým úvahám a rozhovorům. Čím více studujeme Písmo a především evangelia, tím více na něm objevujeme a tím více žaseme. Nakonec nezbyvá, než souhlasit s prorokem Izaiášem, který již ve starozákonní době tak přiléhavě Krista představil. Jsme rádi, že je dnes Izaiáš mezi námi, a že nám chce znovu připomenout, co všechno mu Bůh o Mesiáši předem zjevil.

Kdo vážně studuje bibli ví, že jména, která si Izraelité dávali, měla svůj význam. Téměř každé se dá přeložit. Jméno většinou připomínalo charakteristický rys nebo osobní zkušenost toho, kdo je nosil.

Izaiáš, jakým jménem jsi Krista předem představil?

Izaiáš: „Nazváno bude jméno jeho: Předivný, Rádce, Bůh silný, Rek udatný, Otec věčnosti, Kniže pokoje.“ (1)

Jistě by bylo zajímavé, doložit si příklady z Ježíšova života, abychom viděli, jak se obsah těchto jmen stal jeho osobní zkušeností. Rozsahem by to však bylo téma pro řadu diskusí, a proto si zvolíme pro dnešní rozhovor jen část. První jméno, jež dal Izaiáš Ježíšovi, je Předivný. Prosím tedy o vaše svědectví, jimiž doložíte, co podivuhodného na jeho osobě bylo. A v tomto případě dávám ještě jednou slovo Izaiášovi, který žil více než 700 let před Kristem, a prosím ho, aby nám uvedl první doklad o podivuhodnosti Ježíšovy osoby.

Izaiáš: „Aj panna počne a porodí Syna, a nazve jméno jeho Immanuel.“ (2)

V souvislosti s podivuhodným narozením z panny slyšíme další Kristovo jméno. Co znamená to jméno?

Matouš: „Immanuel – to jest přeloženo Bůh s námi.“ (3)

Vaše svědectví jsou zajímavá, protože nás přivádějí do sféry, kde lidský rozum zůstává stát. Ježíšův příchod mezi lidi byl opravdu zvláštní – můžeme říci, že tajemný. Byl člověkem, a přece Bohem: Bůh silný – Bůh s námi – a narozen z panny.

Pavel: „A v pravdě veliké jest tajemství pobožností, že Bůh zjeven jest v těle, ospravedlněn v Duchu, ukázal se andělům, kázán jest pohanům, uvěřeno jemu na světě, vzhůru přijat jest v slávu.“ (4)

Jistě bude užitečné vyslechnout si svědectví někoho, kdo Ježíše dobře znal z jeho pozemského působení. V tomto případě předejme slovo „miláčkovi Páně“, apoštolu Janovi. Jaké jméno mu ty dáváš a co pravíš o tajemství jeho vtělení?

Jan: „Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo se tělem a přebývalo mezi námi. Spatřili u Boha, to Slovo bylo Bůh... A Slovo stalo

jsme jeho slávu, slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy.“ (5)

Jan nazývá Krista „Slovem“. Je zajímavé, že neříká: „Na počátku stvořil Bůh Slovo“, ale Jan uvádí: „Na počátku bylo Slovo“. Tím je vlastně řečeno, že Slovo – Boží Syn – Kristus existoval dříve, než začal čas. Jinými slovy řečeno: Je věčný.

Chce někdo k této tematice ještě něco dodat? – Hlásí se Micheáš, který mezi nás přišel až z osmého století před Kristem. Co podivuhodného jsi ty, Micheáši, na zaslíbeném Mesiáši viděl?

Micheáš: „Ale ty, Betléme Efrata, jakžkoli jsi nejmenší mezi tisíci Judskými, z tebe mi vyjde ten, kterýž má být Panovníkem v Izraeli, a jehož východové jsou od starodávna, ode dnů věčných.“ (6)

Vskutku zajímavé! Micheáš nejenom potvrzuje Kristovu věčnost, ale předpovídá i místo, kde se narodí, a tím vstoupí do lidského těla. Dejme ještě jednou slovo apoštolu Pavlovi. I on má jistě co říci k tomuto tématu.

Pavel: „Ačkoliv má božskou přirozenost, nic nelpěl na své vznešenosti, že je rovný Bohu, ale sám sebe se zřekl, vzal na sebe přirozenost služebníka a stal se jako jeden z lidí. Navenek byl jako každý jiný člověk, ponížil se a byl poslušný až do smrti, a to k smrti na kříži.“ (7)

Děkujeme Pavlovi za jedinečný popis Ježíšovy cesty od nebeských přibýtků k lidské potupě a splnění spasitelného poslání. Na své pouti pro záchranu člověka musel Kristus učinit tyto kroky: (1) Byl Bohem. (2) Sám sebe se zřekl. (3) Vzal na sebe přirozenost služebníka. (4) Stal se jako jeden z lidí. (5) Ponížil se. (6) Byl poslušný. (7) Zemřel na kříži.

Připomeňme si ještě alespoň několik pozoruhodností z údobí Ježíšova pozemského ponížení se, v němž šel tak daleko, že žil mezi lidmi, kteří byli ode všech ostatních opovrženi. A protože byl chudý, musel těžce pracovat. Neměl příležitost učit se na vysokých školách a studovat v knihovnách. Přesto často vystoupil před lidmi a hovořil k nim. Jaký ohlas jeho jednání mělo?

Jan: „Židé se divili a říkali: „Jak to přijde, že se vyzná v Písmech, když se neučil?““ (8)

Nikde se nesetkáváme s tím, že by ve svých proslovech uváděl citáty řeckých nebo římských klasiků, básníků nebo vědátů. Pokud se odvolával na nějaké spisy, pak to byly jen knihy Starého zákona. Nebylo snad jeho učení nějak ochuzeno nebo příliš jednostranné?

Matouš: „Zástupy žasly nad jeho učením, neboť je učil jako ten, kdo má moc, a ne jako jejich zákonníci.“ (9)

A co podivuhodného bylo na jeho osobním životě? Kdo z vás, učedníků, kteří jste s ním byli v denním styku, může vydat své svědectví?

Petr: „On se nedopustil hříchu, v jeho ústech nebyla shledána lež. Snášel urážky, ale neurážel zas, trpěl a neohrozil, nýbrž ponechával vše tomu, jenž spravedlivě soudí.“ (10)

Je pravda, že Ježíšův život byl tak pečlivě sledován, jako život nikoho jiného. Vždyť ho právě pro jeho přímost a čestnost mnozí chtěli odstranit. Z jakých přestupků ho vlastně před ukřižováním obvinili?

Marek: „Velekněží a celá rada hledali proti Ježíšovi svědectví, aby ho mohli odsoudit k smrti, ale nenalezli. Mnozí sice proti němu křivě svědčili, ale jejich svědectví se neshodovala.“ (11)

A z čeho byl nakonec obviněn?

Marek: „Velekněz se ho zeptal: „Jsi ty Mesiáš, Syn Požehnaného?“ Ježíš řekl: „Já jsem. A uvidíte Syna člověka sedět po pravici Všemohoucího a přicházet s oblaky nebeskými.“ Tu velekněz roztrhl roucha svá a řekl: „Nač ještě potřebujeme svědky. Slyšeli jste rouhání. Co soudíte?“ Oni pak všichni rozhodli, že je hozen smrti.“ (12)

Jediné, co mu nakonec počítali za vinu bylo, že se prohlásil za Božího Syna. Nejsmutnější ovšem je, že toto obvinění vzešlo od těch, kteří měli všechny předpoklady, aby ho jako Božího Syna přijali. Vždyť jim otcové o něm prorokovali, On sám žil mezi nimi a viděli jeho božský a bezhříšný život, slyšeli jeho božské učení, mezi nimi uzdravoval nemocné a křísil mrtvé, viděli jeho divy a zázraky a pocítovali jeho božský vliv, který na lidi měl.

Všechno, co Ježíš činil, nelze vysvětlit jinak, než jak to zdůvodnil On sám při jednom rozhovoru s Filipem. Máme mezi sebou Jana, který byl tenkrát osobním svědkem, a proto nám může povědět, co při oné příležitosti Pán Ježíš řekl.

Jan: „Filip mu řekl: „Pane, ukaž nám Otce!“ Ježíš mu odpověděl: „Tak dlouho jsem s vámi, Filipe, a neznáš mě? Kdo vidí mne, vidí Otce. Jak tedy můžeš říkat: Ukaž nám Otce? Nevěříš, že já jsem v Otci a Otec je ve mně? Slova, která vám mluvím, nemluvím sám od sebe; Otec, který ve mně přebývá, činí své skutky. Věřte mi, že já jsem v Otci a Otec ve mně; ne-li, věřte aspoň pro ty skutky!““

Můžeš nám, Jane, ještě říci, jak na vás učedníky, kteří jste s Kristem tak dlouhý čas prožili, zapůsobilo všechno to, čeho jste byli svědky?

Jan: „My jsme spatřili a svědčíme, že Otec poslal Syna jako Spasitele světa. Kdo vyzná, že Ježíš jest Syn Boží, v tom zůstává Bůh a on v Bohu. My, jsme poznali a uvěřili v lásku, kterou Bůh má k nám.“ (14)

Uvěřit, že Kristus je Boží Syn, to znamená více, než pouhé rozumové přijetí této skutečnosti. Víra v Krista znamená poznání vlastní hříšnosti vedle Ježíšovy svatosti. Kdo uvěří v Krista, nemůže jinak, než padnout u jeho nohou na kolena a zvolat s jeho učedníkem Tomášem: „Můj Pán a můj Bůh.“ (15)

Ano, Ježíš, je Bohem, ale je i Pánem a Spasitelem. O tom však budeme rozmlouvat při našem příštím diskusním setkání.

1. Izai 9, 6	9. Mat 7, 29
2. Izai 7, 14	10. 1 Petr 2, 22, 23
3. Mat 1, 23	11. Mar 14, 55, 56
4. 1 Tim 3, 16	12. Mar 14, 61–64
5. Jan 1, 1, 14	13. Jan 14, 8–11
6. Mich 5, 2	14. 1 Jan 4, 14–15
7. Fil 2, 6–8	15. Jan 20, 28
8. Jan 7, 15	JIRÍ DREJNAR

*Ve věci zdraví člověka hraje mysl
větší roli, než se mnozí domnívají.*

MYSLI RADOSTNĚ A ŽIJ ZDRAVĚ

Ve svých záznamech nám evangelisté podávají zprávu o 35 přesně vymezených zázracích, které Ježíš během svého působení na zemi učinil. Z těchto 35 popsaných případů bylo 26, při kterých uzdravil nemocného nebo vzkřísil mrtvého. Je pochopitelné, že v Písmu je záznam o nepatrné části Kristova působení. Nás však zajímá otázka, proč Ježíš věnoval tak velkou pozornost zdraví člověka. Bylo to snad proto, že v tehdejší Palestině bylo tak mnoho nemocných? Nebo pomáhal proto, že si On i nebeský Otec přejí, aby lidé byli zdraví? Jsem přesvědčen, že pravý důvod je ten druhý.

Je mnoho lidí, kteří se domnívají, že je velmi nesnadné udržet si dobré zdraví. Myslí si, že jim nic jiného nezbyvá, než pasivně čekat, až na ně přijde nějaká choroba, kterou budou léčit a buď se to podaří a bude vše zase dobré, anebo uzdravení už nebude možné, což bude velmi zlé. Lidé více věří v léčení, než v předcházení nemoci. Jen málo je těch, kteří jsou přesvědčeni, že každé onemocnění má svou příčinu.

V podstatě je několik základních činitelů, kteří vyvolávají onemocnění. (Bližší pozornost jsme jim věnovali v 1. čísle letošního ročníku ZD.) Jsou to jednak mikroorganismy, které napadají tkáň a jsou příčinou nemoci nebo i úmrtí. Dále je to nedostatečná výživa. Lidské tělo potřebuje vyvážený příjem určitých složek potravy. Zde máme na mysli bílkoviny, tuky, uhlohydráty, vitamíny a další potřebné látky, které zajišťují, aby složitá „chemická laboratoř“, jakou naše tělo je, mohla spolehlivě pracovat. Jestliže se něčeho nedostává, tělo trpí.

Také chemické a fyzické škody mají

na svém kontě četná onemocnění. I když v tomto směru jsou činěna mnohá preventivní opatření, přece zde jsou oblasti, kde lidé doslova riskují. Především by měla být věnována větší pozornost boji proti kouření a drogám.

Dále vzpomeňme přeceňování sil, jež vede k únavě, vyčerpání a nakonec nemocem. A v neposlední řadě budiž uvedeno, že vážná onemocnění vznikají z nevyřešených sporů a problémů, citových konfliktů, záští, nenávisť a úzkosti. Všechny tyto stavy se odrážejí na činnosti důležitých tělesných orgánů a nepříznivě ji ovlivňují. Zde mají počátek četné bolesti hlavy, některé druhy žaludečních vředů, alergická onemocnění, různé choroby kloubů a pohybového ústrojí a mnohé jiné.

Jistě není zapotřebí zdůrazňovat, že myšlení a citová rozpoložení ovlivňují činnost jednotlivých orgánů a tkání. Mozek je centrem nervového systému, a proto v něm probíhá kontrola činnosti všech částí těla. Jestliže je jeho citlivý „mechanismus“ zatížen nepříjemnými a nepříznivě ovlivňujícími myšlenkami a emocemi, nemohou ani ostatní orgány v těle pracovat tak, jak by měly.

A zde se již dostáváme k otázce, proč se jako křesťané musíme zajímat i o zdravotní problematiku. Vždyť důsledné uplatňování základních křesťanských norem hluboce ovlivňuje i zdraví člověka. Cožpak se neodráží na vnitřním stavu každého jedince, když žije v rozháraných poměrech se svými bližními? Nemá to pro nás dalekosáhlý význam, jestliže si Bůh přeje, abychom měli před ním i před lidmi čisté svědomí? Z tohoto hlediska

můžeme bez nadsázky říci, že opravdově a upřímně prožívané křesťanské zásady ovlivňují celou bytost člověka. Věřící bere ohled na své tělo, protože ví, že není „sám svůj“ (1 Kor 6, 19, 20). Vyhýbá se nestřídmosti a neurovanému způsobu života, protože by ztratil sílu i schopnost oslovit Boha.

Věřící člověk spoléhá na Boha a víra je kotvou jeho myšlenek. Nebeský Otec zasahuje do života svých dětí a ony vědí, že mu ve všech nepříjemných životních situacích mohou důvěřovat. Je pochopitelné, že i věřící má své problémy a trápení, ale protože má spojení s Tím, který je dárce pokoj, přenáší se přes všechny svízelné situace s optimismem.

Bůh si přeje, aby všichni, kteří mu důvěřují, byli šťastní. Již ve Starém zákoně řekl: „Veseliti se budeš ve všech dobrých věcech, kteráž by tobě dal Hospodin Bůh tvůj, i domu tvému, ty i Levita i příchozí, kterýž jest u prostřed tebe.“ (5 Moj 26, 11) A v knize Nehemiášově nacházíme toto napomenutí: „Nekvělte, ani plačte... nermuťte se, nýbrž radost Hospodinova budiž síla vaše.“ (Neh 8, 9, 10) Tím není řečeno, že by na pláči bylo něco zlého. Bůh si však přeje, aby každý, kdo mu důvěřuje, byl radostný a ne smutný.

ŠEST OTÁZEK, KTERÉ BY TĚ NEMĚLY ZNEPOKOJIT

Jsou otázky, které si snad každý vážně myslící křesťan čas od času položí a před nimiž ve své vlastní síle může stát v bezradnosti. Jestliže však známe Písmo, pak víme, že ani tyto otázky nás nemusí znepokojovat a přivádět k pesimistickému nazírání na život.

1. Proč jsem takový, jaký jsem?

Je mnoho lidí, kteří nejsou spokojeni sami se sebou. Nikdo se jich netázal, jaké si přejí mít rodiče a zda by chtěli být mužem nebo ženou. Jsou prostě zde, musí žít a přijímat své postavení takové, jaké je, ale spokojeni nejsou. Jak k tomu přišli?

V bibli čteme, že nejenom náš život, ale i počátek je známý Bohu: „... přioděl jsi mne v životě matky mé. Není ukryta žádná kost má před tebou, jakž jsem učiněn v skrytě, a řemeslně složen, v nejhlubších místech země. Trupel (nezformované tělo, embryo — hebr. *gólem*) viděly oči tvé, v knihu tvou všichni oudové jeho zapsáni jsou, i dnové, v nichž formování byli, když ještě žádného z nich nebylo.“ (Žalm 139, 13. 15. 16)

Buď si jist, že tvůj život není hříčkou náhody. Bůh pro tebe připravil tu nejlepší životní cestu. Záleží jen na tobě, zda všechny své schopnosti a sílu svěříš jeho vedení, aby i ve tvém životě mohl vyplnit svůj záměr.

2. Proč vůbec žiji?

Někteří lidé si v těžkostech kladou otázku, proč vůbec žiji. Domnívají se, že by bylo lépe, kdyby se bývali nikdy nenarodili.

Apoštol Pavel dává odpověď na otázku po smyslu života: „Proto, ať jíte či pijete, ať cokoli činíte všechno činite k slávě Boží.“ (1 Kor 10, 31) Stvořitel učinil člověka a přál si, aby ho oslavoval a ctil. A to očekává i dnes od tebe. Jestliže žiješ v souladu s jeho vůlí, pak ho uctíváš a On ti žehná v dobrých věcech, které na tebe přicházejí. V souladu s Bohem poznáš i smysl svého života.

3. Proč musím prožívat nepříjemné situace?

Každý člověk si vytváří plány a představy o své budoucnosti. Ne všechny se však vyplní tak, jak by si to přál a on poznává, že někdo jiný zasáhl do jeho života. V takové chvíli mnozí lidé obviňují Boha a táží se, proč to dovolil.

Písmo však jasně a otevřeně hovoří o tom, že vedle Boží moci zde působí i „nepřítel člověka“, který je původcem hříchu. Tím, že jsme se odvrátili od Boha, stali jsme se jeho poddanými. A protože ne vždy důvěřujeme Bohu, ale raději chodíme po vlastních cestách, dopouští Bůh, abychom poznali i následky našeho zbloudění.

Nauč se rozumět Boží výchově a poznáš, „že těm, kteří Boha milují, všechno napomáhá k dobrému.“ (Řím 8, 28) Potom budeš souhlasit i s Pavlem, který napsal, že „Bůh nás vychovává k našemu dobru, abychom se stali účastnými jeho svatosti. Každá výchova se ovšem na tu chvíli nezdá radostnou, ale krušnou, potom však nese pokojné ovoce spravedlivého života těm, kteří jí byli vycvičeni.“ (Žid 12, 10. 11)

4. Proč mi Bůh zakazuje věci, které mám tolik rád?

Jezdím rád autem a mám požitek z toho, když se svým silným vozem mohu předjíždět vozidla, která nemají tolik „koní pod kapotou“, jako mám já. Čas od času však přijedu na místa, kde předjíždění není dovoleno. Proč tento zákaz? A vůbec, proč musím jezdit jen po pravé straně vozovky a proč nesmím svůj vůz zaparkovat na železničním přejezdu? Proč tato omezení a zákazy?

Ani se nepokouším tyto předpisy porušovat, protože vím, že by to se mnou špatně dopadlo. A dopadlo by to špatně i tehdy, kdyby mne při jejich přestoupení nepřistihl dopravní orgán. Víím, že všechny tyto příkazy a zákazy jsou jen k mému dobrému.

Jestliže Bůh něco zakazuje, pak to nečiní proto, že by nám chtěl něco dobrého odeprít. Vždyť nám dal ten největší dar, jaký jen mohl. „Ten, který neušetřil vlastního Syna, ale vydal jej za nás za všechny, jak by nám s ním milostivě nedal všechno?“ (Řím 8, 32)

5. Proč Bůh dovoluje zlo?

Tuto otázku si často kladou lidé, kteří mají snahu činit dobro, ale jsou obklopeni těmi, kteří jsou zlí, nečestní a neupřímní. Někdy se dokonce zdá, že těm, kteří nejednají správně, se daří lépe, než těm dobrým. Tento problém trápil i Davida a Joba. V Žalmu 73, 3 David vyznává, že „horlil proti bláznivým, vida štěstí nešlechtných.“ A Job se táže, proč nespravedliví „žijí jsou, k věku starému přicházejí, též i bohatnou?“ (čti dále u Joba 21, 7 až 15)

Bůh každému dovolí vyzkoušet a užít svoji svobodnou vůli. Můžeš se rozhodnout, zda půjdeš nebo nepujdeš

po cestě, kterou pro tebe připravil. Apoštol Pavel nám v epistoletě k Židům připomíná zkušenost Mojžíšovu, v níž je skryta i odpověď na naši otázku. „Vírou Mojžíš, když vyrostl, odepřel být nazýván synem faraónovy dcery a raději zvolil trpět spolu s lidem Božím, než mít chvilkový hříšný požitek; pokládal potupu s Kristem za větší bohatství než všechny poklady Egypta. Vzhlížel totiž k odplatě.“ (Žid 11, 24–26)

6. Proč Bůh nevyslychá modlitby, tak jak bych si to přál?

Lidé, kteří si staví tuto otázku, mají většinou nějaké osobní přání a prosí Boha, aby jim ho pomohl splnit. Někdy se dokonce dožadují splnění svého čistě sobeckého přání a ve vyplnění chtějí mít potvrzení Boží přízně.

Čím více se učíme o Bohu a poznáváme jeho charakter, tím více se přesvědčujeme o jeho lásce, s níž se sklání ke svým dítkám a dává jim co největší příležitosti k rozvoji celé bytosti. Bůh zná i pohnutky, s nimiž mu předkládáme své modlitby, a protože nás miluje, má na zřeteli především náš věčný prospěch před uspokojením časných — někdy i vrtošivých zájmů.

Musíme se naučit modlit s Ježíšem: „Ne jak já chci, nýbrž jak ty chceš!“ (Mat 26, 39) A potom si buďme jisti, že Bůh vyslyší každou naši modlitbu k našemu dobrému.

A na závěr je zde Boží rada. Když ji přijmeme, získáme pokoj srdce a přispěje nám k lepšímu zdraví: „O nic nemějte starosti, ale ve všem oznamujte Bohu svá přání modlitbou a prosbou s díky. Tak pokoj Boží, který převyšuje všechno myšlení, uchrání vaše srdce a vaše myšlenky v Kristu Ježíši.“ (Fil 4, 6. 7)

MUDr. J. F.

VY SE PTÁTE

a my odpovídáme

JAK ROZUMĚT JEŽÍŠOVU RODOKMENU?

V evangeliu Matouše (21, 9) je Pán Ježíš nazván „synem Davidovým“ a jako jeho potomek je uveden i v rodokmenech u Matouše 1, 6 a u Lukáše 3, 31. My křesťané přece věříme, že Ježíš neměl pozemského otce, takže z pozemských vlastních rodičů lze brát v úvahu jen jeho matku Marii; Josef byl pouze pěstounem. Nebylo by proto správnější, aby při Ježíšovi byl uváděn Mariin rodokmen? Zde je možno říci, že bible si protirečí, když v souvislosti s Ježíšem uvádí rodokmen Josefův, který skutečným a vlastním otcem Pána Ježíše nebyl.

B. C.

Dříve, než začneme hovořit o Ježíšově rodokmenu, musíme si uvědomit, že Izraelité měli patriarchální systém, a že ve svých rodopisech kladli silný důraz na velké a významné muže. Z toho důvodu začíná Matouš, který psal své evangelium pro Židy, tak odlišným způsobem od ostatních: „Kniha rodu Ježíše Krista, syna Davidova, syna Abraháмова.“ (1, 1) Aby dotvrdil, že Ježíš byl očekávaným Mesiášem, začíná Matouš jeho rodokmen a celé evangelium prohlášením, že byl „synem Davidovým a Abrahámovým“.

V Izraeli však vedle patriarchátu uplatňovali i tzv. levirát. Byl to obyčej, podle něhož se vdova stávala ženou nejbližšího příbuzného svého zemřelého manžela, nejčastěji bratra. (Viz 5 Moj 25, 5–6) A protože byli bráni v úvahu pouze potomci mužského pohlaví, nazýval muž, který měl pouze dceru jejího manžela a svého zetě „synem“. Z toho důvodu mohl Heli, jenž je uveden jako otec Josefův (Luk 3, 23) být otcem Marie, ovšem za předpokladu, že neměl vlastního syna. Jestliže by tomu tak bylo, pak lze rodopis, uvedený u Luk 3, považovat za rodopis Marie, i když je tam uvedeno jméno Josefovo.

Budiž ještě připomenuto, že Ježíš, i když neměl pozemského otce, přece byl nazýván synem Josefovým. Řecké slovo *huios* (syn) neoznačuje pouze syna „zplozeného“, ale je to spíše právnícké označení syna, a proto postihuje všechny možné formy synovství. Pouze v jediném případě je ve vztahu k Ježíši užito řeckého výrazu *teknon*, což naznačuje, že jde o syna zplozeného (Luk 2, 48). Toto slovo užila Marie, když o velikonocích nalezla

v chrámě ztraceného Ježíše: „Synu, proč jsi nám tak učinil?“ Na tuto otázku jí dvanáctiletý Ježíš ihned připomněl, že má svého Otce v nebesích: „Zdaliž jste nevěděli, že v těch věcech, kteréž jsou Otce mého, musím já býti?“ (Luk 2, 48–49)

Jsme si vědomi, že tímto krátkým vysvětlením nemůžeme rozřešit problém Ježíšova rodokmenu. Pro další orientaci v této otázce doporučujeme Novotného Biblický slovník, 1. díl, str. 787–789, kde jí je věnována značná pozornost. K nadhozené námitce o případném rozporu v Ježíšově rodokmenu chceme poznamenat, že vzhledem k patriarchálnímu a levitárnímu systému v Izraeli nelze hovořit o tom, že by si zde bible protirečila.

POHRBENÍ DO HROBU NEBO KREMACI?

Jaké stanovisko zaujímá církev adventistů s. d. ke kremaci? Je kremace v rozporu s učením bible? A. K.

Církev adventistů s. d. nikdy nepředpisovala, zda mají být zemřelí pohřbíváni do země nebo spalováni v krematoriu. Rovněž nejsou žádné biblické důvody, které by vedly ke striktnímu odmítání kremace.

Těla našich předků se proměnila v prach, ztělala – prostě ztratila se, ať už se to stalo pomalým procesem po pohřbení nebo rychle – při spálení. Jako křesťané věříme ve vzkříšení všech lidí. Jedni vstanou „k soudu“ a jiní „k životu věčnému“. (Jan 5, 29) Rozhodně nebude pro Boha problém, aby vzkřísil mrtvé, ať už zemřeli a byli pohřbeni, spáleni nebo zahynuli v moři či jinak.

Starí Egypťané své mrtvé balzamovali a dávali jim do hrobů potravu, nábytek a jiné předměty, protože se domnívali, že jejich duše bude ještě i po smrti mezi nimi přebývat. To byl pohanský obyčej a proto můžeme říci, že byl protibiblický. Také i dnes někteří lidé udržují zvyky, které nejenže jsou nekřesťanského původu, ale jsou v přímém rozporu s biblickým učením o stavu po smrti. Je pochopitelné, že s takovým počináním nelze souhlasit. To však neznamená, že bychom neměli uchovávat v důstojné památce naše zesnulé. Tento projev by však měl být zaměřen především k „jejich památce“ a nejenom k jejich prachu.

Pokud někteří věřící mají do určité míry negativní postoj ke kremaci, pak to vyplývá ze skutečnosti, že starí Izraelité a první křesťané své mrtvé nespalovali, ale pohřbívali. Tuto skutečnost však nelze brát jako argument proti kremaci, protože i jejich způsob pohřbívání byl odlišný od dnešního. Mrtví nebyli zasypáváni do země, ale ukládáni do tesaných hrobů nebo jeskyní.

ÚSMĚV

Myslím,
že na ni nikdy nezapomenu.
Čím budu starší,
vzpomenu si asi častěji
na stařenku –
prostě, velmi prostě oblečenou,
v šátečku,
shrbenou nad holí.
V nedělním červnovém ránu
byly jsme vlastně jen samy dvě
na malém náměstí
mezi spícími domy.
Dvě – v teplé dlani města.
Nikdy předtím jsme se neviděly
a sotva se více uvidíme.
Proč se nepootočit
a neusmát?
I o mne zavadil její pohled,
ale byl cizí,
bez účasti.
Pak rychle zvedla hlavu ještě jednou:
„Vy jste se na mne usmála – děkuji
Vám.“
V té chvíli jsem měla jen jedno
přání –
opačné než před chvílí:
aby se autobus opozdil.
Pomalou,
váznou chůzí stáří
docházela zatím stařenka
ke křižovatce.
Nepřešla však.
Otočila se
a vracela se ke mně.
„Usmívejte se často,
vždyť ne každý úsměv jde odtud“
– a ukázala si na srdce –
„a buďte šťastná!“
Za pouhý úsměv mě obdarovala
teplem lidského štěstí.

V. Libichová

Jak znáš svou bibli?

Na koho si vzpomeneš?

Vybaví se ti alespoň dvě biblické osoby u každého následujícího slova? Vzpomeneš si i na děj a nebo dokonce víš, kde je napsán?

1. Studna	6. Hádanky
2. Peníze	7. Divy
3. Zalář	8. Kamenování
4. Hudba	9. Sen
5. Saty	10. Hlad

Odpovědi:

1. Jákob (1 Moj 29. kap.); Samaritánka (Jan 4. kap.) 2. Jidáš (Jan 13, 29); Ananiáš a Zafira (Skut 5. kap.) 3. Josef (1 Moj 39. kap.); Pavel (1 Sam 16. kap.) 4. Jubal (1 Moj 4, 21); David (1 Sam 16. kap.) 5. Josef (1 Moj 39. kap.); Gézi (2 Král 5. kap.) 6. Samson (Soudců 14. kap.); královna ze Sáby (1 Král 10. kap.) 7. Mojžíš (2 Moj 4. kap.); Eliáš (2 Král 4. kap.) 8. Nábót (1 Král 21. kap.); Štěpán (Skut 7. kap.) 9. Faraon (1 Moj 41. kap.); Nabuchodonozor (Dan 2. kap.) 10. (Mat 12, 3. 4); Ježíš (Mat 4. kap.)

MODLITBA -

zázrak,

a přece denní zkušenost

Malý Tomáš přijel večer s rodiči na prázdniny k babičce a dědečkovi. I když šel pozdě spát, ráno již nemohl dospat. Jakmile zjistil, že babička již připravuje v kuchyni snídani, přiběhl za ní.

„Kde je dědeček?“ chtěl vědět, když zjistil, že jeho postel je prázdná.

„Je ve svém pokoji,“ uklidňovala babička sedmiletého Tomáše. „Neruš ho nyní. On za chvíli přijde.“

„Babičko, on... on... — rozmlouvá s Bohem?“

Tato slova babičku překvapila. Pohladila Tomáše po tváři a na jeho otázku odpověděla: „Ano, dědeček rozmlouvá s Bohem.“ Hned si ovšem všimla, že chlapec o něčem vážně přemýšlí.

„A babičko,“ řekl po chvíli Tomáš váhavě, „když Bůh a dědeček jsou spolu v pokoji, to mluví vždycky jen děda? Někdy něco i Bůh?“

I když babiččiny vlasy byly již stářím bílé a sama dosáhla na modlitbách mnohá vítězství, přece ji tato otázka dala podnět k novému a hlubšímu zamyšlení nad modlitbou.

Co je to vlastně modlitba? V čem jsou její možnosti? Cím může být, čím by měla být a čím se musí stát pro opravdového křesťana? Mnozí lidé, kteří s modlitbou učinili bohaté životní zkušenosti, definovali modlitbu mnoha způsoby. Vezměme si například jen jednu pisatelku — E. G. Whiteovou. Ta napsala velmi mnoho o modlitbě, protože sama byla ženou hluboké víry a modlitba pro ni byla vším. Již ve druhé polovině minulého století viděla v modlitbě „dýchání duše“, „otevření srdce Bohu jako svému nejlepšímu příteli“ nebo ji nazvala „klíčem k nebeské pokladnici“.

Mnozí křesťané se dívají na modlitbu jako na pouhé mluvení k Bohu, v němž má být Bůh z naší strany informován o něčem, co zřejmě neví. Někteří se dokonce domnívají, že je nutné tak na něj zapůsobit, aby změnil svůj názor. Takové chápání modlitby je však chybné.

Modlitba je mluvení k Bohu.

Modlitba je naslouchání Boha.

Modlitba je ztišení se s Bohem.

Modlitba je poznávání Božího smýšlení.

Modlitba je učení rozumět Božímu slovu.

Modlitba je učení se mluvit Boží slovo.

Modlitba je učení se konat Boží skutky.

Modlitba je porozumění Boží moci a moudrosti.

Modlitba je porozumění Boží lásce a milosti.

Modlitba je porozumění Boží shovívavosti.

Modlitba je porozumění Božímu milosrdenství.

Modlitba je uvěření Bohu.

Modlitba je důvěra k Bohu.

Modlitba je spolehnutí se na Boží zaslíbení.

Modlitba je ztotožnění se s Bohem.

Modlitba je odevzdání se Bohu.

Modlitba je spolupráce s Bohem.

Modlitba je očekávání na Boha.

Modlitba je vítězství s Bohem.

Modlitba je chválení a děkování.

Modlitba je radost a jistota.

Modlitba je pokoj s Bohem.

Někteří lidé si myslí, že modlitba je obřad, zvyk nebo duchovní píseň. Ona je však ve skutečnosti životní cestou.

V evangeliu Lukáše čteme, že Pán Ježíš vyšel na horu a celou noc se tam modlil k Bohu (6, 12). Jak tomu máme rozumět? Máme si snad představovat, že Pán Ježíš nekonečně dlouho mluvil ke svému nebeskému Otci? Nebo když apoštol Pavel nabádá věřící v Tesalonice, aby se „bez přestání“ modlili, má snad na mysli, že se mají zavřít do komůrky a tam po zbytek svého života mluvit k Bohu? Rozhodně ne!

Opravdová modlitba nám dovoluje vydělavat si na živobytí, plnit své každodenní povinnosti, pracovat, navštěvovat své přátele, radovat se plně ze života a prakticky žít. Modlitba nám otevírá cesty služby, které pro nás jinak zůstávají nedostupné. Modlitba nesmírně rozšiřuje obzory. Uchopňuje nás k službě, jako žádný jiný prostředek. Modlitba nás povznáší k synovství s Bohem

a dědictví s Kristem. Dobrodinná modlitba je nezměrná a nepředstavitelná. Vždyť její moc je v Bohu samém.

I ten nejslabší smrtelník, který si plně uvědomuje svoji nicotnost, stává se v modlitbě mocným pro službu Bohu i bližním. Každý člověk je ohrožen největším nepřitelem života — hříchem. Kdo by chtěl proti němu bojovat ve vlastní síle, podlehne. Modlitba na náš rozkaz mobilizuje duchovní síly, jež odraží mocnost hříchu.

Modlitba je rozhodně víc, než pouhé požehnání. Je to přednost, výsada a čest.

Každé upřímné a opravdové zamyšlení se na modlitbou vede nutně k jedné důležité otázce: Jestliže víme, co modlitba je a čím se pro nás může stát, proč se častěji a vážněji nemodlíme? Proč se nemodlíme s větší vírou, účinněji a vítězněji?

Proč nezařadit zážrak modlitby mezi své denní zkušenosti?

M. D.

NE JEDNU, ALE DVĚ MÍLE

„Nutí-li tě kdo na jednu míli, jdi s ním dvě.“ (Mat 5, 41) To je rada, kterou dal Pán Ježíš svým posluchačům. V době, kdy náš Spasitel žil jako člověk na této zemi, měl v Palestině každý římský občan právo požádat kteréhokoli izraelského muže, aby mu pomohl nésti jednu míli jeho náklad.

Víte, co to znamenalo? Je pravda, že známe délku jedné míle. Je ovšem rozdíl, udat pouze míru a představit si délku jedné míle, nebo ji ujít. Jestliže jdeme volně a bez břemena, pak to může být docela příjemná procházka. Jakmile však musíme nést těžké zavazadlo, potom délku jedné míle notně pocítíme. Jak nekonečná je taková cesta a jak šťastný musel být ten, kdo s takovým nuceným nákladem dorazil k milníku, kde mohl nepříjemné břemeno odložit.

A právě sem přichází Pán Ježíš se svou výzvou: „Nutí-li tě kdo na jednu míli, jdi s ním dvě.“ Již první míle tě unavila, nohy pálí, ramena tě bolí od nesení těžkého břemena a pojednou taková zvláštní rada. Nebylo by příjemnější tomu nákladu se nějak vyhnout, vrátit se a zavazadlo předat tomu, komu patří. Ať se s tím lopotí sám.

K prvnímu milníku sahalo právo, kdežto ke druhému nás provází láska. Jestliže společnost s cestovním druhem byla až dosud vynucená, je další putování dobrovolné. Od začátku cesty až k prvnímu milníku bylo znatelné nepřátelství, nyní vládne láska a přátelství. Nátlak byl zrušen a na jeho místo nastoupila láska. A to se jde mnohem lehčeji.

Nezapomeňme ovšem, že s cestou zpět byla milová cesta dvojnásob dlouhá. A kdo poslechl radu Ježíšovu, musel ujít dokonce čtyři míle. K takovému skutku byla již potřebná značná

dávka sebezapření a lásky, jež přemáhá každé nepřátelství.

Jako i v jiných případech, nedal zde Pán Ježíš jen jakousi teoretickou poučku, ale naznačil zásadu, kterou sám ve svém životě prožil. Vždyť víme, že „sám sebe zmařil a způsob služebníka přijal“ (Fil 2, 7). Opustil slávu nebes a zaměnil ji za pozemské roucho, v němž putoval světem v ponížení, s láskou k Bohu a lidem.

Jesle byly prvním a kříž posledním milníkem v Kristově životě. Byla to těžká a daleká cesta; snad nejdelší a nejtěžší, jaká kdy byla podniknuta. A přece ani u onoho posledního milníku tě neopustil, ale jde s tebou dále. Vždyť to jasně říká: „A aj, já s vámi jsem po všechny dny, až do skončení světa.“ (Mat 28, 20)

Chce s tebou jít přes všechna nebezpečí, jimiž musíš v životě procházet. A chce tě dovést až na konec cesty. „Neboj se, já s tebou jsem.“ To je jeho zaslíbení.

První milník tvého života byla kořeba a posledním milníkem je hrob. Nezapomeň nikdy, že i na tento milník s tebou tvůj Pán chce jít. I když musíš projít „údolím stínu smrti“, jsi přece vždy pod ochranou Nejvyššího, který zlomil moc smrti a nastolil vládu života.

Šťastný je každý, kdo se nechá od jednoho milníku ke druhému vést svým nebeským Průvodcem. A radostnější je ten, kdo nejde vedle Ježíše s prázdnými rukama. Jestliže jeho břemeno vzal Ježíš, pomáhá nést tíhu svého bližního.

Nechceš to na cestě k věčnému domovu zkusit i ty? Předěj tíhu svého života Pánu Ježíši a pomoz nést břemena bližním.

A nejenom jednu míli!

M. P.

SLAVNOSTNÍ SHROMÁŽDĚNÍ KMK V OSTRAVĚ

Ve dnech 3. a 4. dubna 1975 se v Ostravě konalo regionální shromáždění Křesťanské mírové konference v ČSSR k 30. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou. Zúčastnili se ho zástupci 13 členských a přidružených církví a Sdružení KMK v ČSSR. Jako hosté byli přítomni zástupci sekretariátu pro věci církevní Úřadu předsednictva vlády ČSSR a ministerstev kultury ČR a SSR.

V den zahájení představitelé církví položili věnce k památníku osvobození Ostravy. Tímto slavnostním aktem vyjádřili poděkování všem, kteří obětovali své životy ve vítězném boji proti fašismu. Hlavní referát k 30. výročí osvobození Československa přednesl patriarcha československé církve husitské dr. Miroslav Novák. Dalším referátem přispěl host z NDR — člen Pracovního výboru a předseda studijního odboru KMK prof. dr. Gerhard Bassarak.

Zástupci církví zúčastněných na konferenci přednesli příspěvky, v nichž nejenom zdůraznili význam vítězství nad fašismem, ale také zhodnotili uplynulých třicet let budování naší socialistické vlasti. V přijatém závěrečném prohlášení představitelé církví vyzvali věřící, aby i nadále podporovali budovatelské úsilí našeho lidu a přispívali tak k rozvoji naší vlasti i zachování světového míru.

Církev adventistů s. d. na této slavnostní konferenci zastupovali předseda ÚR církve Oldřich Sládek, předseda moravskoslezského sdružení Alois Bárta a tajemníci Ján Kaba a Jiří Drejnar -r-

VYSVĚCENÍ ŽEN ODMÍTNUTO

Na výročním zasedání výboru Generální konference církve adventistů s. d., které se konalo koncem roku 1974 v kalifornské Loma-Lindě, byla znovu projednávána otázka vysvěcení žen pro službu v církvi. Při hlasování však nebyla schválena potřebným počtem hlasů. Jak prohlásil předseda Generální konference R. H. Pierson, není tato otázka ještě zralá, i když se o ní již dva roky hovoří, a proto musí být znovu odsunuta.

Bylo však všeobecně potvrzeno, že v církvi adventistů s. d. mohou ženy i bez vysvěcení vykonat velký kus práce, především na úseku evangelizace.

Otázka vysvěcení žen bude nyní projednávána v jednotlivých světových odděleních a potom přijde znovu na pořad jednání Generální konference.

(Adventecho, 23/1974)

EKUMENICKÝ „PRVNÍ KROK“ ARCIBISKUPA Z CANTERBURY

Anglikánský arcibiskup z Canterbury Artur Michael Ramsey a římskokatolický kardinál Antonio Caggiano z Buenos Aires učinili společný krok, kterým se významně zapsali do dějin ekumenických vztahů, když v římskokatolické metropolitní katedrále v Buenos Aires vykonali společné bohoslužby. K této příležitosti byli pozváni představitelé všech křesťanských církví a denominací, jež v Argentině působí. Všichni tito hosté při bohoslužbách seděli na čestných místech v předních řadách.

(Review, 26. 12. 1974)

ADVENTISTÉ A RAKOVINA

Polský časopis *Kobieta i życie*, č. 7/75 přinesl zprávu o výsledcích průzkumu, který provedli američtí lékaři v některých oblastech Kalifornie, v nichž se velmi zřídka objevují rakovinová onemocnění. Podrobný

průzkum ukázal, že právě v těchto oblastech žijí převážně příslušníci církve adventistů s. d. a mormoni, kteří podle svých zásad vedou velmi střídavý a zdrženlivý způsob života, nepijí alkohol a nekouří. Adventisté zde jsou převážně vegetariány. Lékaři uvádějí, že všechny tyto faktory mají vliv na výskyt rakoviny a počet úmrtí pod vlivem zhoubných nádorů, který je o polovinu nižší než celokalifornský průměr.

KOURENÍ A VITAMIN C

Kanadští vědci v rozsáhlém průzkumu zjistili, že kouření značně snižuje v organismu hladinu vitamínu C. Průzkumu bylo podrobeno více než dva tisíce osob a jeho výsledek přinesl překvapivé zjištění.

U osob, které denně vykouří průměrně dvacet cigaret, se snižuje hladina vitamínu C o 25 procent. Kuřáci s denní spotřebou nad dvacet cigaret, mají sníženou hladinu vitamínu C až o 40 procent.

Je pozoruhodné, že ženy-kuřáčky mají všeobecně vyšší hladinu vitamínu C než muži-kuřáci, ovšem ve srovnání s nekuřáky a nekuřáčkami jsou s C-vitaminem níže.

(Listen, IV/1975)

NÁLEZ HERODESOVA PALÁCE

Nedaleko Jericha odkryli archeologové zbytky paláce, který nechal postavit krutý Herodes Veliký (vládl od r. 37 do r. 4 př. Kr.). Tento bezohledný panovník si při svém útěku do Říma v r. 39 př. Kr. vymohl na římském senátu výnos, kterým byl ustanoven žudským králem.

Archeologové jsou přesvědčeni, že našli zbytky paláce, který po návratu nechal Herodes postavit na památku své matky. Tato stavba byla umístěna na staré pevnosti, jež pochází z Makabejského údobí (mezi 167 až 37 př. Kr.).

(Review, 6. 3. 1975)

„Tajemství životního úspěchu spočívá v pečlivém a svědomitém plnění maličkostí. Bůh stvořil prostý lístek, drobnou květinu, stéblo trávy nebo křídlo motýla se stejnou pečlivostí, s jakou učinil svět. Souměrná stavba silného a krásného charakteru je složena z drobných kaménků, jež se vytvářejí ve všedních každodenních povinnostech. Proto se každý musí naučit být věrný i v nejmenší povinnosti, právě tak, jako v největší. Boží oko nesnese naše dílo, jestliže se v něm nezrcadlí věrná, poctivá a hospodárná péče o maličkosti.“

EGW